

DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA:
DEBRECEN, JOZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1.
TELEFONSZÁMOK: 7-83. SZ. (SZERKESZTŐSÉG),
7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI
NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P. NEGYED-
ÉVRE 9 P. FELEVRE 18 P. ÉVENTE 36 PENGŐ.
KÜLFÖLDRE: A FENTI DÍJAK KÉTSZERESÉ.
EGYES SZÁM 12 FILLER, VASARNAP 20 FILLER.

16 OLDAL

VI. ÉVFOLYAM, 86. SZÁM.
1929. ÁPRILIS 17. SZERDA.

12 FILLER

Az optánsper utójátéka

Ha a vége jó, minden jó, — mondja a közmondás, — de nekünk, akik az események figyelői és krónikásai vagyunk, még sem szabad megelégednünk egy közmondásba fektetett igazsággal. — Addig, amíg az optánsper idáig jutott, nemcsak évek teltek el, de látszatigazságok dőltek halomra és valóságos igazságok foglalták el győzedelmes trónusukat. A magyar igazság és a román erőszakoskodás szállt sikra egymással, de a két fél összeütközése nem maradt elszigetelten, — mert Európa, sőt Amerika és Délamerika is felvonult a küzdő felek ellen és mellett, és így a magyar-román optánsper valósággal két táborra oszlott a Nemzetek Szövetsége tanácsának tagjait. Azért nem szabad megelégednünk az elintézés egyszerű tudomásulvételével, mert hiszen emlékeztetünk, hogy volt idő, amikor a nagyhatalmak majdnem kivétel nélkül úgy állottak Románia oldalára, hogy még a legvérmesebb reménykedők sem mertek bizni igazságunk diadalában. Talán még olyan hangok is hallatszottak, hogy fel kell hagyni a küzdelemmel, mert úgy érhetünk célt, s bizakodó, elszánt harcunkkal, csak jóbarátaink rokonszenvét tesszük kockára. Csak a kormány, élén Bethlen Istvánnal volt hitvallója a magyar-román optánsperbe vetett igazságnak, s ez a tántoríthatatlan hit és kitartás hozta meg a sikert minden ellenálláson keresztül.

A magyar és a román szellem a Népszövetség porondján olyan érdekes harcot vívott egymással, a mely a vita magas színvonalánál fogva a Népszövetség jogi jelentőségének emelésére szolgált. A harc első részét Apponyi és magyar vezérekara vívta meg Titulescuval s a Titulescu mellé sorakozott nagyjánként diplomáttakkal és nemzetközi jogászokkal. Az igazság a mi oldalunkon volt, de az erő az ő oldaluk mellett tömörült. A vitának ez a korszaka nagyban hasonlított a békeszerződések körül lefolyt erőszakos tárgyalásokhoz, — csak hogy míg akkor a világ közvéleménye letargiában volt, addig most a közvélemény csak egy emberként állt a magyar igazság mellett s Anglia, Olaszország, Amerika, sőt Franciaország leghíresebb nemzetközi jogászai törtek pálcát az optánsperben a magyar igazság mellett. A világ közvéleményének nyomása elől nem lehetett kitérni s Romániának, összes protektoráival egyetemben be kellett látnia, hogy az igazságot eltemetni nem lehet. Ez a világhangulat volt előjátéka annak a tárgyalásnak, amelyet a megértés jegyében Langu Rascanu és Szerényi folytattak le. Ezek a tárgyalások arról győzhették meg az el-

Megnyertük az európai kardbajnokságot

Késő éjszaka örvendetes hírt hozott a táviró: az európai kardbajnokságot Glykais nyerte meg Magyarország képviselőiben, a nápolyi mérkőzések során. — Ismét egy olyan győzelem, mely Magyarország jó hírnevét öregbíti külföldön és a magyar kard dicsőségét dokumentálja.

Közelebbi részletek a nápolyi bajnokság befejezéséről még hiányoznak. Tegnap este már a döntőig jutott az Európa kardbajnokság mérkőzése, és a döntőbe jutottak: Glykais, Rozgonyi, Petschauer, Gombos, Uhlarik, Piller, magyar kardvívók; Olaszország részéről pedig: Gaudini és Marzi; Dánia részéről Ossiel.

A döntő a hat magyar vivó körmérkőzésével kezdődött és az ide-

gen ellenfelek egymásután kibuktak, míg végül Glykais maradt a győztes úgy honfitársai, mint a külföldi vívók felett, és így ő nyerte meg az európai kardbajnokságot.

Lapzártakor jelentik: A Nápolyban lefolyt európai kardvívó bajnokság döntő küzdelmét ma este tartották nagy közönség jelenlétében. — Egy triezsi jelentés szerint az európai bajnokságot a magyar Glykais nyerte. Ugyanez a triezsi jelentés a késő éjjeli utáni órákban leadott egy helyzetjelentést az asso arányokról, ezek azonban annyira hiányosak, hogy ezekből nemcsak az elsőbbséget, de a helyezetteket sem lehet pontosan megállapítani. Az éjszakai órákban viszont nem lehetett a telefo-

non Olaszországgal összeköttetést találni és így a további asso arányokat sem sikerült megállapítani.

Érdekes hogy érdeklődésünkre az egyik vívóteremből az éjjeli órákban azt a kijelentést kaptuk, hogy Fodor Henrik vivómesternek az éjjeli utáni órákban sikerült egy nápolyi rádiójelentést elfogni rádióján. Eszerint a nápolyi rádió jelentés szerint az európai bajnokságot Petschauer nyerte meg.

Munkatársunk érdeklődött a fővárosi lapoknál és a sportlapoknál azonban ezek sem kaptak bővebb értesítést, mert az új folyamán nem sikerült Olaszország egyetlen városával sem összeköttetést létesíteni.

A magyar kormány a kisebbségi jogvédelem teljes újjászervezését indítványozta a Népszövetségnél

Kimerítő emlékiratban fejt ki, hogy a kisebbségi jogvédelem mai rendszere teljesen hiányos és rossz. — „A Népszövetség tagjaira a történelem előtt rendkívül súlyos felelősség hárul a kisebbségi jogvédelem terén“.

Budapest, apr. 16. A nemzetek szövetségének tanácsa márciusban tudvalegőleg elhatározta, hogy a kisebbségi jogvédelem ügyében előterjesztett javaslatok tanulmányozására 3 tagú bizottságot küld ki, s hogy a nemzetek szövetségének valamennyi tagja ez elé a bizottság elé terjesztheti észrevételeit a kisebbségi jogvédelem kérdésében.

A magyar kormány észrevételeit a genfi m. kir. képviselőtársa április 14-én nyújtotta be a nemzetek szövetsége főtárgyalásán.

Az emlékirat kivonata a következő:

A magyar kormány irata abból indul ki, milyen életbevágóan fontos Magyarország szempontjából a kisebbségi jogvédelem intézménye.

Az, hogy a kisebbségek védelmét a nemzetek szövetsége garantálta s hogy a magyar nemzet bizott e garancia jelentékeny megvalósításában, indí-

tott bennünket arra, hogy a trianoni békeszerződést aláírjuk. A békeszerződés idegenuralom alá vetett közel 3.5 millió tiszta magyar lakost, ami a mai Magyarország lakossága 42%-ának felel meg, és ezenkívül népszavazás nélkül elszakított olyan óriási számú lakosságot, amelyet több mint ezer éves együttélés kapcsol a magyarsághoz.

A kisebbségi jogvédelem új rendszerének leglényegesebb eleme, — hogy ez a védelem a nemzetek szövetségének garanciája alatt áll. — Ha tekintetbe vesszük, hogy a kisebbségi védelem milyen szoros összefüggésben van Kelet-Európa új területi rendjével, akkor megállapíthatjuk, hogy a nemzetek szövetségének tanácsára s a tanács minden egyes tagjára,

akik a kisebbségi védelem tulajdonképeni letéteményesei, a történelem előtt rendkívül su-

lyos felelősség hárul.

A kisebbségeknek biztosított anyagi jogok köre sajnos meglehetősen szűk, — de még ezeket is meg nem engedhető megszorító értelmezéssel részben korlátozni akarják. Érthető, hogy a kisebbségek között az a felfogás vált urrá, hogy a kisebbségek védelmének eszménye elhomályosodott. A védelem hatálytalansága miatt a kisebbség csalódása olyan mértékűt öltött, hogy az utóbbi időben már teljesen lemondtak arról, hogy kérényeket intézzenek a nemzetek szövetségéhez. Hallgatásuknak valódi oka ez a kiábrándultság, nem jelenti azt, mintha helyzetük javult volna.

Ezután a kormány jegyzőke a nemzetek szövetsége tanácsának 1927. évi októberében hozott határozata (ugynevezett Titoni-féle resolúció) alapján a nemzetek szövetsége garanciája fogalmának szabatos értelmét állapítja meg.

Az ezidőszert érvényben álló

szöveg fogulatlan szemlélt, hogy ha a tárgyaló felek közötti kölcsönös értékelést át lehetne vinni a népek érintkezési formái közé, akkor az optánsper kimenetele nemcsak gazdasági eredményt jelentene, de egyben erkölcsi rezultáns is születnék belőle, amelyből már a népek egymásközötti békés együttélése származnék. Ez a megértés rávezetne arra az alapra, amelyen a békeszerződések igazságtalanságai elfogulatlanság nélkül ítélték meg.

Az optánsper fináléjánál egy, na-

gyon érdekes kezdeményezés is történt román részről, és pedig az, hogy Langu Rascanu ajánlatot tett a magyar delegációnak, amelynek létrejötte nemcsak gazdasági kapcsolatot jelentene Magyarország és Románia között, de jelentené azt, hogy a magyar tőke érdekeltiséget vállalna Erdély gazdasági életének fellendítése körül. — Elvégre azt a gazdasági alaptörvényt feldönteni nem lehet, hogy a szomszédos államok egymással szemben örök időknig tartó gazdasági harcot folytassanak. A gazda-

sági célok megvalósítása a népek életének akarása, ez elé az akarás elé nem lehet a tarthatatlan békeszerződések sorompókat állítani. Minden népben megvan az élni-akarás és élnihagyás törekvése és ez a gazdasági természetűvény a lehetetlen békeszerződések megvalósztatása után, megteremtheti Magyarország és Románia barátságát. Ezt követeli a gazdasági élet szükségességére, s az optánsper befejezése ennek a gazdasági szükségességnek, a népek megértésének egyik beszédes bizonyítéka.

eljárás rend legsúlyosabb hibája az, hogy az információ szerzés nemcsak hiányos, hanem a megfelelő tájékozódás egyenesen lehetetlenség annak a hármastanácsnak számára, amely elé a kisebbségi panaszok kerülnek. Ez a fogyatékosság annak az elvnek magyarázatából származik, hogy a kisebbségeket semmi körülmények között s az eljárás egyik szakaszában sem illeti meg a perlő fél minősége.

Lehetetlen, hogy a panaszoló kisebbség legalább informátor-ként ne szerepelhessen az eljárás későbbi folyamán, amikor az informátor szerepét már akkor betöltötte, amikor panaszát benyújtotta.

A tanács hiányos, jobban mondva egyoldalú tájékozottsága a múltban igen súlyos következményekkel járt. A legszerényebb kívánság tehát, hogy

a hármastanács magától a panaszos kisebbségtől szerezzon tájékoztatást, illetőleg szerezhessen azokról a jogi és ténybeli állításokról, amelyek a bepanaszolt állam válaszában foglaltak.

Az egész eljárás komolyságának szempontjából nélkülözhetetlen — hogy a bepanaszolt államok részéről a kisebbségi panaszokra adott válaszokat a panaszosokkal közöljék s hogy általában

kétoldalú s kontradiktórium tájékoztatás induljon meg írásban, vagy amennyiben erre szükség van, személyes felvilágosítások formájában,

akár a hármastanács, akár az azt helyettesítő szerv előtt, mégpedig általában az eljárás minden egyes szakaszában.

Az eljárás nagyobb nyilvánosságára szükség van egyrészt, mert kétoldalú s kontradiktórium információval a megvalósítás biztosítva volna, de emellett szükség lenne a hármastanácson kívül álló tanácsadók vagy a nemzetek szövetsége közgyűlésének és a közvéleménynek behatóbb informálására is.

Ezt a célt legjobban úgy lehetne elérni, ha a nemzetek szövetségének főtákarása a kisebbségi panaszokat időnként kivétel nélkül nyilvánosságra hozná

és ha a hármastanács jelentést tenné a tanácsnak valamennyi kisebbségi panaszról, amellyel foglalkozott, tehát nemcsak azokról, amelyeknek tárgyalását a tanács előtt szükségesnek tartja, hanem azokról is, amelyekre nézve ezt nem javasolja. A hármastanács jelentéseit a Journal Officielben kellene közzétenni, végül a főtákarásnak minden évben röviden tájékoztatni kellene a közgyűlést a beérkezett kisebbségi panaszok tartalmáról, azok természetéről és elintézéséről.

Elengedhetetlen annak a kérdésnek a megfontolása is, hogyan lehetne átalakítani a hármastanácsot a tanács valamennyi tagjának képviselőiből alakult bizottsággá. — Ha a tanács valamennyi tagja képviselve lenne ennél a fontos ténykedésnél, — ezzel egyszerűsödne lelkiismeretesebben teljesíthetnék ellenőrző tevékenységüket is.

Ha a hármastanács intézménye fenntartatnék, legalább azt kellene biztosítani, hogy a tanács többi tagjai, amikor ezt szükségesnek tartják, saját elhatározásuk-

ból minden esetben részt vehessenek a hármastanács ülésében.

A kisebbségi védelem speciális ismereteket, az állandó ellenőrzés pedig állandó odaadó tevékenységet kíván meg.

Ebből következik, hogy egy állandó kisebbségi bizottság létesítésére is nagy szükség volna.

Ez a bizottság olyan személyekből állna, akiknek tekintélyük és kellő szaktudásuk van kisebbségi kérdésben. Az állandó kisebbségi bizottság szakértőként működne és segítségére lenne a tanácsnak a kisebbségi védelmi feladatok teljesítésében. Nagymértékben gyorsítaná az ügyek elintézését és módot nyújtana a tanácsnak arra, hogy szükség esetén szakértőkből álló bizottságokat küldhessen a helyszínre, akár azért, hogy meggyőződjék arról, szükség-e a tanácsnak valamely ügygel foglalkozni, akár azért, hogy bizonyos tényekről meggyőződjék, vagy hogy az ügyek lehető elintézésére irányelveket találjon.

Végül nagy súlyt kellene fektetni az eljárási rend olyan értelmű tökéletesítésére is, amely megkönnyítene azt, hogy a kisebbségi ügyeket

minden olyan esetben az állan-

dó nemzetközi bíróság elé lehessen vinni, amikor jogi kérdésekről van szó.

Ezt a kívánságot egyébként a nemzetek szövetségének közgyűlése az 1922 évi szeptember 21-iki határozatában is kifejezte.

A magyar kormány fenntartotta magának a jogot arra, hogy megjegyzéseit kiegészítse, ha a kisebbségvédelmi eljárás reformjára készülő tervezet konkrétebb alapot öltött.

A BELGRÁDI OLASZ KÖVET FELVILÁGOSÍTÁST KÉRT JUGOSZLÁVIA ÁLLITÓLAGOS HADIKÉSZÜLŐDESEI MIATT.

Belgrád, április 16. Galli olasz követ ma délelőtt meglátogatta dr. Kumanudi külügyminiszterhelyettest. A látogatás félóránál tovább tartott. Az olasz követ látogatása hír szerint a Giornale D' Italia-nak Jugoszlávia állitólagos háborus előkészületei miatt indított kampányával függ össze.

MERÉNYLET AZ INDIAI ALKIRÁLY VONATA ELLEN.

London, apr. 16. Az Exchange Telegraph delhi-i jelentése szerint a különvonat ellen, amely lord R. Dehra-Dunba szállította, merénylet akartak elkövetni. — Saharanpun közelében felgyújtottak egy hidat és elvágták a táviróvezetékeket, hogy ne lehessen értesítést küldeni. A mozdonyvezető idejében észrevette a tüzet, megállította a vonatot, úgy hogy semmi baj sem történt.

Timár Ila

chicagói hercegnőben velt briliáns ruhának készítő cégáns ruhákat, köpenyvállal szolid árban

Kovács Nővérek

Péterfia 11. szám

Ha Kontsek féle magot akar venni

úgy vigyázzon az üzletre, mert megtéveszthetik
Üzletünk 16 év óta:

Kossuth-u. 15. szám
alatt van.

Kontsek Géza k. r. t.

Prémier után

Irta: Fényes Jenő.

A fővárosi színész kávéházban nagy társaság volt együtt. Károlynak, a jónévű pozsonyi újságírónak a tiszteletére gyűltek egybe. A prömierjét ünnepezték. Első szindarabja volt és igazán szép sikert ért el. Az elismerés jóval meghaladta az újságíró írók sikereinek mértékét. A közönség lelkesedéssel tapsolt és a felvonások végén sokszor kihívták a szerzőt. A színészek jól játszottak, mindnyájan kifogástalanul tudták szerepeiket és látszott rajtuk, hogy tehetségük javát akarták adni. Horró este volt és szokatlanul nagy társaság ünnepelte a kávéházban a szerzőt.

Az összejövetelnek különös érdekességet adott, hogy sikerült elhozni a kávéházba Ferencalmi Mártát, a nagy művésznőt, aki Károlyi darabjában a címszerepet erölt. Ez majdnem nagyobb szenzáció volt, mint maga a szindarab, mert Ferencalmi Márta kávéházban soha sem mutatkozott. Legalább is azóta nem, mióta vidékről véglegesen felkerült a fővárosba. Pedig ez nem mostanában volt.

Egy színészbarát, aki abban találta kedvét, hogy a művésznő életrajzi adatait nyilvántartotta, ha találgatták Ferencalmi Márta életkorát, kegyetlenül elsorolta az éveszámokat, hogy mikor kezdte, meddig volt vidéken és mikor került a fővárosba. A válasz olyan volt, hogy

még az sem szeretette hallani, aki kérdezte. Nem jól esik az, ha arról, akit szeretünk, akit örökké fiatalnak szeretnénk látni, megtudjuk, hogy öregszik. Kár ilyet kérdezni, kár erre felelni, bűn az ilyen dolgokat kutatni és ha már napfényre kerültek, el nem felejtetni. Csak arra jó ez, hogy a hitéből és az ambíciójából veszítsen az ember: a mulandóság hideg szele lehűti a vágyakat és megöli a lelkesedést.

Ferencalmi Márta, — így beszélt a tudakos színészbarát, — huszonkét évvel ezelőtt kezdte pályáját Debrecenben. Akkor még nem volt színakadémia, nem tanulták a színészetet, hanem csak születtek a színészek. És éppen ezért, ha akarták volna, sem lehettek volna mások. Csak színészek. Ferencalmi Márta is ilyen fajta volt. Eszébe sem jutott, hogy valaha színésznő legyen, csak azt érezte, hogy szereti a színészetet és ha végignézett egy szindarabot, szóról-szóra idézett belőle hosszú citátumokat. Csengő, tiszta hangja volt és nagy mimikai készsége. Egy műkedvelői előadáson már feltűntést keltett, nem sokkal később szerződést kapott a debreceni színházhoz. Így kezdte meg gyönyörű karrierjét. Már mint kezdő, nagyon jó lehetett, mert neki volt legtöbb irigye a színháznál. Nem viselt művészi nevet, családi nevével szerepelt: Kovács Mártának hívták. Egyszer szután, hirtelen, — kevesen tudták, hogy miért, — egyik napról a másikra eltűnt Debrecenből. És Kovács Márta neve nem jelent meg többé a színlapon.

Egy félévvel később a fővárosban emlegetni kezdtek művész körökben Ferencalmi Márta nevét. A közönségnek hamarosan becézett kedvence lett. Keveset tudtak róla. Ő maga éppen nem beszélt sohasem magáról. Egyedül élt. A művészetnek élt, ezen kívül nem volt senkije és semmije. Ugy tűnt fel a fővárosban, mint egy vakító fényességű csillag, amely hirtelen jött és fejlődés nélkül vált hatalmassá. Többen tudták a debreceni Kovács Mártáról, de ha kérdezősködtek róla, nevetve kerülte ki a kérdést:

— A Kovács név közönséges név. Sok van belőle. A Márta név sem ritka.

— De Kovács Márta csak egy volt! — felelték neki hizelegve.

— Nagy tévedés! — sietett a válasszal. — Hallottam én is valami Kovács Mártáról, de én Ferencalmi Márta vagyok.

Es igazat mondott. Mert mióta a fővárosba került, ez volt a művészi neve.

Az életrajzi adatok gyűjtője azonban nehezen volt megtéveszthető. Makacsul ragaszkodott a Kovács és Ferencalmi nevek közötti kapcsolathoz. És állította, hogy Ferencalmi Márta a negyvenkettedik évében van.

Most, hogy kollégáival a prömieről eljött a kávéházi asztalhoz, azt mondták, hogy ezzel különös tisztelést akarja kifejezni Károlyi iránt.

Károlyi kezdetben Debrecenben újságíróskodott, de nevét irodalmi körökben az egész országban ismerték. Több novellás kötete jelent meg

és élénk párbeszédeiből már régen sejteni lehetett, hogy valamikor szindarabban fog érdeme szerint érvényesülni. Alacsony, átható nézésű, szemérmes emberke volt. Haját oldalra fésülte, de olyan simán és szabályosan, hogy a gyakorlott szemü ember hamar felfedezhette rajta, hogy parókat visel. Két kezével sűrűn és egyszerre simította le haját, de ekkor olyan mozdulatot is tett, mintha az egész hajzatát egyszerre akarná oldalvást tolni.

Sokat és gyorsan beszélt. Az öltözködéshez ízlése nem volt, mert most is, amikor választékosan akart kiöltözni, ez a kísérlete is olyan rosszul sikerült, hogy mindenkinek az első gondolata volt, ahogy végignézett rajta, hogy Károlyi nehogy sem áll a ruha. A frakkja vadonatúj volt, de mintha nem reá szabták volna. Ugy nézett ki, mintha minden ruhadarabot valahonnan erre az egy estére kölcsönkért volna.

Kis fekete keszkeszakálla volt, olyan, mintha egy szőresmót oda ragasztottak volna az állához és talán ez volt, ami olyan furesávátette a kis embert. Amikor beszélt, szakálla a szájjal együtt táncolt fel és alá. Mivel pedig Károlyi mindig beszélt, a kis szakállnak nem volt sohasem pihenése.

Most nagy napja volt Károlynak. Arcán a diadalmas önműlt, szemében fiatalos tűz égett. Egyik fővárosi kollégája üdvözölte az újságírók nevében és az újságírók büszkeségének nevezte. Károlyi szédült a boldogságtól. Mosolyogva hallgatta végig a beszédeket, azután ő

Negyven magyar képviselő megy Rómába

Tisztelegnek a pápa, az olasz király és Mussolini előtt.

Budapest, április 16. A jövő hó közepén a Ház tagjainak nagyobb csoportja Rómába utazik, hogy a pápai állam visszaállítása alkalmából tisztelegjen XI. pius, római pápánál, az olasz király és Mussolini előtt. Báró Kray István vetette fel ezt a gondolatot, amely széles körben helyeslésre talált. Almásy Lászlónál, a Ház elnökénél ma délután szűkebbkörű értekezlet volt ebben a kérdésben, amelyen az ut-

részleteit vitatták meg. Eddigi tervek szerint mintegy 40 képviselő utazik Rómába és a csoportban nem csak katolikus, hanem egyéb vallású képviselők is részt vesznek. Természetes, hogy pártkülönbségre való tekintet nélkül minden jelentkezőt szívesen fogadnak. Még nem történt megállapodás arról, hogy a csoportot ki vezeti, de valószínűnek tartják, hogy maga a Ház elnöke vezeti a képviselőket Rómába.

A kultuszminiszter száz gramofon készüléket és 17 ezer lemezt oszt ki a községeknek

Budapestről jelentik: Kedden délután mutatták be a kultuszminiszteriumban azokat a gramofonlemezeket, amelyek a népoktatás és iskolán kívüli népnevelés modern segéd eszközeiként a kultuskormány az országban szét fog osztani. Gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszter rendelkezése készült ezek a lemezek, amelyeken a régi magyar dal kincses Tárházának remekműveit gyűjtötték össze.

A bemutatót dr. Petri Pál államtitkár beszéde nyitotta meg. A modern technika eszközeit, a rádiót, a mozi, a gramofont állítjuk a kultúra szolgálatába — mondotta — s beláthatatlan fontossággal bírnak ezek az új pedagógiai segédeszközök a népoktatás s az iskolán kívüli népoktatás terén. Külföldön a gramofont az iskolákban idegen nyelvek tanításánál és a zeneoktatásnál alkalmazzák, — mi az iskola keretein túlmenően széles néprétegekkel akarjuk megismertetni a régi magyar zene kincsét. A legutolsó ötven esztendőben idegen melódiák férkőztek a magyar zenéhez. Most zenetörténelmi gazdaságunkból merítve tűzük ki a célt: a magyar dalkultúra ismét eleven élet, örök és érték legyen a magyar néplélek számára.

Petri Pál államtitkár beszéde után dr. Nevelés Gyula miniszteri tanácsos ismertette a népdal-lemezek összeállításának és elkészítésének történetét.

A régi magyar népdalgyűjtémé-

nyekből állították össze az első sorozatot, amely 34 lemezen 90 dalt tartalmaz, kiváló előadók interpretálásában. Klebelsberg Kunó gróf, kultuszminiszter

száz gramofonkészüléket oszt ki a községeknek s szétosztásra kerül még ebben a hónapban, az eddig elkészült 17.000 lemez is

A magyar dal lemez-sorozatait elküldik külföldre, a megszállott területekre, tengerentútra, Amerikába is és egy-egy sorozatot kapnak a külföldi magyar Collegium Hungaricum is.

Ezután két gépen felváltva pergett le a műsor, amely az első sorozat karakterisztikus népdal-lemezeit tartalmazta. Nagy tetszéssel fogadta a hallgatóság a szebbnél-szebb régi magyar dalokat, amelyeket a Budai Dalárda, dr. Molnár Imre énekművész, a „Szilágyi Erzsébet” leánylicium énekkara, Medgyaszay Vilma, az Operaház zenekara. Nagy Izabella, a szimfonikus zenekar, Palló Imre, Basilides Mária és dr. Székelyhidy Ferenc, az Operaház tagjai interpretálták.

Az illetékes közigazgatási hatóságok kiválasztották már azokat a községeket, amelyek a kultuszminiszter adományaként egy-egy gramofonkészülékhez és egy-egy népdallemez-sorozathoz jutnak s a magyar dal a technika modern eszközeinek segítségével még ebben a hónapban kezdi meg hódító útját.

állott fel szólásra. Még nem ejtett ki egy szót sem, de szakállát már néhányszor mesteri ügyességgel megmozdította, azután belekezdett:

— Bevallom, hogy ez a nap élettemnek legszebb napja. Sokszor éreztem már novellám megírása után az alkotásnak különös örömet, de ma ittam először féktelenül, bőszsággal az író dicsőségének serlegéből.

A társaság megéljenzte Károlyt, csak kis idő múlva jutott szóhoz. Ő pedig ezt a szünetet arra használta fel, hogy jobb kezével meghuzgálta a szakállát.

— Nem leszek talán szerénytelen, — folytatta tovább, — ha kijelentem, hogy tudatában vagyok annak, hogy szindarabom sikerült alkotás. De ennek esékély tehetségem mellett oka az is, hogy darabom tartalmát abból a világból merítettem, amelyben élek. Az újságírórt irtam meg benne. A mai kor legérdekesebb alakját. A maga jókedvű bohémijával és ezer sulyos bajával. Megmutattam a rossz tulajdonságait, de bebizonyítottam, hogy ezek mind szükségessé válnak, mert ezek nélkül nem lehet újságíró senkinek, a szó igazi értelmében. Megrajzoltam az újságíró igényes követeléseivel az élettel szemben, hatalmas terveiivel, örökös nyugtalanságával. Elmondtam, hogyan tudja szeretni az újságíró a hivatását, hogy becsüli azt többre szerelménél is és végre hogyan kell megalkudnia vággyal, dicsőséggel, hírnévvel és hogyan kell szegényen, magáramaradottan elpusztulnia. Ismétlem, sikerremhez

hozzájárult, hogy hálás volt a témám és hogy nem kellett messzire mennem a témáért, csak végig kellett nézni az életemet és már meg kellett írnom a szindarabomat. Hiszen amit irtam, azt magamról irtam.

A társaság újra éljenzésbe kezdett, Károlyt pedig valami szédülés fogta el. Halálsápadt lett. Mintha kiszökött volna belőle a vér. Megremegtek a lábai és érezte, hogy elcsúszik, ha azonnal le nem ül. A társaság még éljenzett, Károlyi már leült. Amikor letompult a zaj, csendesen, elhaló hangon mondta:

— Engedjenek meg, egy kis szédülés fogott el, gyöngye vagyok. Késsz tovább mentem, mint akartam, elragadt az öröm, bevallom, nem voltam ura a gondolataimnak, többet mondtam, mint amit szándékomban volt mondani. Arról beszéltem, amit meg akartam tartani az ön titkoknak.

A társaság megilletődve nézte a vergődő kis embert, egy pillanat alatt végiglelte mindenki a szindarab újságíró alakjának tragédiáját és szemtől-szembe nézte a tragédia élő figuráját, Károlyi nagyon közel férközött mindenkinek a szívéhez.

Nem igaz az, hogy a bohémeket jókedvükben és nevetésükben lehet megismerni! Sirásukban tűnnek ki az igazi bohémek, amikor sajnálnak és szeretnek valakit. Ezen pillanatokban születik meg a bohémek közötti vérközösség, az együttérzésnek mindennél erősebb lelki közössége. Csend volt. Senki sem szólt egy

VILÁGVÁROSOKBAN IS

A

FOR-EVER

TAIPHA VÉSETT GYÁRI ÁRAK!

TAIPHA VÉSETT GYÁRI ÁRAK!

CIPŐ **VEZET**

CSAK

BENYÁTSNÁL

Bécsben elfogták a sikkasztó pesti textilgyár igazgatóját

Bécs, április 16. A múlt év végén elfűnt Budapestről Weisberger Ferenc a filatorigati textilművek vezérigazgatója, testvérével és sógorával, Flesch Nándorral együtt. Megállapították, hogy mindhármojuk nagy családok elkövetése után szöktek meg. Bécsben ma mindkettőjüket letartóztatták s ki-

derült, hogy Weisberger Ferenc, Wild Ferenc mérnök álnéven, testvére Zsigmond pedig Winter Sándor álnéven lakott Bécsben. Flesch állítólag most Délamerikában tartózkodik. A Weisberger testvérek letartóztatásáról értesítették a budapesti főkapitányságot.

Pusztasággá változtatta a szabolcsi termőföldeket a fagy

Százezer holdat kell kiszántani Szabolcsban.

Szabolcsmegyében a gazdasági felügyelők adatai szerint a téli fagy tönkretette a buzavetés 50 százalékát, a rozs 50 százalékát, nem is szólva az őszi árpában, repcében, lóherében okozott károkról. Tíz nappal ezelőtt még nem mutatkozott a kár ilyen nagy mérvben, csak most bontakozott ki teljes nagyságában. Néhol pusztasággá változtak a szántóföldek, mert a kegyetlen téli időjárásban a szél

elhordta a földekről a hótakarót. Hasonlóan nagy katasztrófa érte a gyümölcsfákat s a szőlőt is. A földfeletti szőlővesszők 75 százalékig elfagyott. A közigazgatási bizottság ülésén Kállay Miklós főispán kijelentette, hogy legalább százezer holdat kell kiszántani s Szabolcsmegyének legalább egy millió pengő vetőmag kölcsönre lenne szüksége.

szót sem. Érezték, hogy Károlyi nem állhat meg annál, amiket eddig mondott. Elteit néhány perc és ez alatt Károlyi arcába lassan kezdett visszatérni a vér. Már mosolygott is. De még erőltlen volt a hangja, amikor beszélni kezdett.

— Érzem, hogy válasszal tartozom a kérdézősködő tekinteteknek. Elmondok egyet-mást az életemből.

Mindenki figyelt, a szemfüles életrajzkutató pedig Ferenchalmi Mártára szögezte a szemét.

Husz évvel ezelőtt Debreczenben voltam újságíró. Huszonhat éves voltam. Ami vágy, lüktető erő, munkakégy egy fiatal újságíróban összegyűlhet, az meg volt bennem.

Ahogy ideért, pillanatnyi szünetet tartott és egy szempillantást vetett Ferenchalmi Márta felé, csak azután folytatta:

— Írtam az újságba novellákat, verseket, ha kellett, irtam vezércikket, oltóztam napi híreket és irtam színi kritikákat. Ezt vettem a legkomolyabban. Minden este a színházban voltam; jól emlékszem, a jobb oldali páholyok alatt ültem, sarokban, a második sorban. Játzott akkor Debreczenben egy fiatal színész. Szép volt és művész volt. Felismertem a tehetséget és himnuszokat kezdtem írni róla. A közönségnek is kedvence lett és nem volt nehézség megállapítanom, hogy kritikám általános helyesléssel találkozott. Sokszor keresnem kellett a szavakat, amikkel magasztaljam művészetét. Új szótart kellett volna ki találnom a dicsőítésére, mert ugyanazon szavakat nap-nap után hasz-

náltam, pedig éreztem, hogy kötelességem lenne fokozni a művésznő magasztalását. Azután egy este új szerepben láttam. Meg voltam rendülve. A csodálat és imádat lenyűgözve tartott. Előadás után leültem kritikát írni. Már megírtam néhány sort, amikor egy hirtelen mozdulattal athuztam a megírt sorokat és másnap a lap kritika nélkül jelent meg. A többi lapok tele voltak a művésznő dicsőítésével, én nem írtam egyetlen szót sem. De másnap újra ott voltam a szindarab előadásán és akkor éreztem meg, hogy egy idegen, eddig ismeretlen érzés fogamzott meg bennem. Gyűlölettel hordoztam szét tekintetemet a közönségen, mert hamar felismertem új érzésemet. Irigytem a művésznőt a közönségtől. Fáj, hogy ő nem csak az enyém, hanem mindenkié. Másnap bemutatóztam a művésznőnél. Csodálkozva kérdezte meg tőlem: hogyan van az, hogy legújabb alakításáról nem írtam semmit. Valamit feleltem. Fiatal voltam. Agymat elborította a vér és akkor mindjárt, legelső találkozásunkkor megmondtam neki, hogy szeretem, hogy nem tudom elképzelni nála nélkül az életemet, hogy irigylenem másoktól, irigyelem a közönségtől. Kértem, hogy ne mutogassa színpadon magát, hagyja ott a színész pályát és legyen az enyém. Jól emlékszem, hangosan felnevetett. De azután egy pillanatig mintha komolyan vett volna, mert így szólt hozzám: A dicsőséget nem adom el semmiért. Még a főzőkanalért sem. E beszélgetésünk után állandó

Nagy vita a Házban a nők törvényhatósági választójoga körül

Biró Pál védte, Sándor Pál támadta a magyar vasipart. A képviselőház ülése.

Budapest, április 16. A Ház keddi ülésén napirend előtt Biró Pál választott Sándor Pál egyik legutóbbi interpellációjában elhangzott megállapításaira. Szembeszállt azokkal a vádakkal, amelyek kalauzkodással és zsákmányolással vádolták az ország egyik legnagyobb iparát, a vasipart. Felkérte a kereskedelmi minisztert, vizsgálta meg a közegeivel felsorolt adatait, amelyekért vállalja a felelősséget.

A közigazgatás rendezéséről szóló törvényjavaslat 5. szakaszának folytatódásánál Gál Jenő szót emelt az örökös tagság intézménye ellen. Ellenezte, hogy a törvényhatósági bizottságnak csak választott tagjai lehessenek.

Pintér László csatlakozott Petrovác Gyula indítványához. Malasics Géza felszólalása után Kun Béla kijelentette, hogy a javaslatot legjobban volna törölni.

Szűcs Gyula belügyminiszter rámutatott arra, hogy minden pártpolitikai, vagy kormánytámogató célzattól távol áll, amikor a szakaszt megalkotta. Ezután részletesen indokolta meg a szakasz egyes intézkedéseit, majd erősen utasította vissza Farkas István azt az állítást, hogy közéleti férfiak tevékenységükért az összeférhetetlenségi törvénybe ütköző jutalmakat élveznek. A szakaszt az előadó módosításával fogadták el.

A 6. szakasznál Buday Dezső indítványát törölték. Rácz István indítványa után Csák Károly előadó terjesztett be indítványt, hogy az áruválszéki ülnököket és ügyészeket törvényhatósági választójogukról a törvényhatósági bizottsági tagok közé. Petrovác Gyula, Farkas István, Strausz István szólaltak fel ezután. A belügyminiszter hozzájárult az előadó módosításához, valamint Petrovác Gyula indítványához, a többiek azonban nem fogadták el. A Ház ilyen értelemben határozott.

A 7. szakasznál, amely a törvényhatósági választójogról s a választhatóságról szól, Hungadi Ferenc kérte a 30 éves korhatár leszállítását, illetve 24 évben való megállapítását, hangoztatva, hogy nem kell félni a fiataliságtól.

Hajós Kálmán törölti kívánja azt a rendelkezést, hogy a jegyzők s körjegyzők a felsorolt kivételektől eltekintve nem lehetnek tagjai a bizottságnak.

Petrovác Gyula ennél a szakasznál ismét szóváltotta a nők választhatóságát. Megvan győződve arról, hogy a nők jelenléte a törvényhatósági bizottságokban a tárgyalás nyilvánosságának emelkedéséhez vezet. Ehez a telfogáshoz csatlakozott Tóth Pál is, valamint Hegyemi Kiss Pál, aki amellet hibáztatta, hogy a választójogi törvény rendelkezéseit alkalmazzák anélkül, hogy választási visszaélések megállítására megfelelő intézkedéseket vettek volna fel.

Farkas István a helybenlakás határidejét kívánja leszállítani s ezenkívül ki akarja mondani azt, hogy megválasztható mindenki, aki az ország területén lakik, aki a 30. életévét betöltötte s adót fizet.

Bródi Ernő hangsúlyozta, hogy a Ház már többször leszögezte magát elvileg a nők aktív és passzív választójoga mellett, ragaszkodik ehhez az elhatározáshoz és nem szabad megfosztani a nőket a passzív választójogtól a törvényhatóságban sem. Végül törölni kívánja a hat évi helybenlakásra vonatkozó rendelkezést.

Strausz István is a nők passzív választójoga érdekében szólalt fel. Ha a nők a közéletben szerepet kapnának, nagyobb hatással lehetne megindítani a küzdelmet az egyke ellen. Petrovác indítványát teszi magáévá.

Meskó Zoltán Hajós Kálmán indítványának támogatására szólalt fel. Kéri, hogy a jegyzők érdemeit ismer-

jék el azzal, hogy helyet biztosítsanak nekik a törvényhatóságokban. Hivatkozik a jegyzők áldozatkész munkájára a háboru idején. A női választójognak a híve.

Wolff Károly harsogja, hogy a nők választójogát a nemzeti gondolat szempontjából kell megítélni. Trianon arra kötelez bennünket, hogy minden erőfeszítést tegyünk, hogy nem rólkülözhessünk a nők munkáját sem a közügyek terén. Legalább a megyei városokban kellene koncedálni a nők választójogát. Ha a törvényhatósági városokban nők lehetnek városi képviselők és amint a tapasztalat bizonyítja, kiváló eredményt, úgy a hasonló strukturájú és természetű megyei városokban is ugyanezt a jogot meg kell nekik adni.

Az elnök napirendi indítványt tesz. A Ház legközelebbi ülését holnap tartja és azon a közigazgatási reformjavaslatot folytatódásos tárgyalják.

Biró Pál személyes kérdésben kérésében további adatokat sorol fel azokkal a támadásokkal szemben, amelyeket Sándor Pál a vaskartell ellen intézett. Hangsúlyozta, hogy a kartell részéről költött nemzetközi egyezmények eredményeként az utolsó két-három évben 2400 munkás részére tudott újabb munkalehetőséget teremteni. 1914-ben 8450, ma 11.140 munkás dolgozik vállalatánál. Az átlagos kereset 1914-ben fejenként 1311 pengő volt, ma 1631. Ez egyedül olyan lelki elégtétel számára, hogy semmiféle más elégtelre nem reflektál. A vastermelő első sorban a maga áráért felelős és csak másodsorban felelős a kereskedőárért, amely a fogyasztónak kell megfizetni. Amíg a világpiacra 10-20 százalékos emelkedés történt a közelmúltban, a vásároknak, nálunk az árak stabilok. Nem érti, miért kellett Sándor Pálnak a gyűlöletes hangot megütni a termelési ággal szemben. A visszaéléseket ostromolni kell, ez kötelessége mindenkinek, de előbb vizsgálják meg az adatokat lelkiismeretesen. A magyar közhitel az utóbbi időben népszerű volt, de fokozott adómentességre van szükség, nehogy könnyelműen veszélyeztessük. Az üzleti etika terén senki részéről sincs tanításra szükség. Ez nálá épen olyan tradíció, mint amilyen Sándor Pálnál a tévedéseken

alapuló vádaskodás.

Sándor Pál ugyancsak személyes megtámadás címén válaszolt. Kijelentette, hogy nem engedi személyi térére vinni az ügyet, különben is Biró Pál személyéről mindig tisztelettel nyilatkozott. Országos érdek az, hogy felszínen tartsuk ezt a kérdést, bármilyen kellemetlen is az a szerep. Fenntartja, hogy 4 cég privilégiumot kapott a salgótarjáni, csepeli és diósgyőri gyárak termékeinek eladására. Jól lehet 30 cég folyamodott azért, hogy közvetlenül kaphassa az árut. Mindenkit elutasították. A külföldi szakkapok adataiból állapította meg, hogy nálunk az árak magasabbak. Hogyan lehet az, hogy a német gyárak olcsóbban tudnak termelni, holott ott csak 8 óra a munkaidő, nálunk pedig 12 óra ami lényeges könnyebbséget jelent. A kartell nagy összeget áldoz azért, hogy konkurrenciája ne legyen. Nem a kartellek ellen küzd, hanem ezeknek áremelése ellen. Nincsen fórum, amely megakadályozhatná a vaskartell abban, hogy olyan áron szállítson, amilyent ő akar.

Biró Pál újabb válaszában arra hivatkozott, hogy az idő rövidsége miatt az egész kérdéskomplexumra nem terjedhet ki, majd a költségvetési vita során talál erre alkalmat. Sándor Pál szenczióként állít be közismert dolgokat. Figyelmezteti arra, hogy különbség van a belföldi raktári árak s az exportárak között. Sándor Pál az utóbbiakat vette alapul. Felkérte a kereskedelmi minisztert, hogy hivatalosan vizsgálja meg az árakat s döntson ebben a kérdésben.

Sándor Pál rövid viszontválaszával, amelynek során bejelentette, hogy holnap a cement- és a mészkartell szerepét teszi szóvá.

Az ülés 3 órakor ért véget.

Aspirin

tabletták
a megfűlés első jeleinél és reumatikus fájdalmaiknál.

Minden gyógyszerárban kaphatók.

lovagjává szegődtem. Boldog voltam, hogy mellette lehettem és fájt, ha másokat is megtűrt magam mellett. Sohasem tudtam, hogy szeret-e, vagy csak azért tart magam mellett, mert az én határtalan imádásom hizeleg a hiúságának. Pedig nagyon unalmas lehettem. Nem mult el nap anélkül, hogy meg ne kértem volna a kezét. Hajt hatatlan maradt. Tanult, fejlődött és nekem estéről-estére fokozódó rómülettel kellett megállapítanom, hogy egyre hatalmasabb lesz a művészete, egyre több lesz az imádója, egyre jobban rabjává lesz a dicsőségnek, a színpadnak és egyre jobban eltávolodik tőlem. Ettől az időtől kezdve az újságban, ahol azelőtt nevem kezdőbetűinek kiírásával írtam a színi kritikákat, a kritikák Sphinx aláírással jelentek meg. Hamarosan nagy feltűnést keltett, hogy Sphinx a közönség bálványáról nem ír hízelgően. Amikor Sphinx első színi kritikája megjelent, a művész nő sirva fogadott lakásán. Teljesen letörve, kétségbeesetten tudakolta, hogy ki rejtözik az álnév alatt. Én nem tudtam megmondani. Azt mondtam, hogy én már nem dolgozom a lapnál és hogy ki írja a színi kritikákat, az újságírók sem tudják. A szerkesztő tudja, de az nem mondom meg. Már eltelt egy hónap és még senki sem tudta, hogy ki

rejtözik az álnév alatt. Sphinx mintha a művésznőt szemelte volna ki ládozatul, nap-nap után szigorubban, sőt már durván is írt róla. A közönség becézte, az összes lapok dicsérték a művésznőt, de Sphinx állhatatosan kitartott. Tagadta a művész nő tehetségét és negadta a művész nő tehetségét és néha olyan messzire elment az ócsárló jelzők kiválasztásában, hogy a jóízű emberek megbotránkoztak rajta. Megtörtént egy alkalommal hogy Sphinx egy promier alkalmával úgy lerántotta a művésznőt, hogy a darab második előadásán a közönség zajosan tüntetett a művész nő mellett és hangos megjegyzésekkel támadta Sphinxet. Gyávának, zsarolóknak, hazugnak nevezték. A művész nő pedig az ováció alatt lehajtott fejjel állott a közönség előtt és sirt.

Aznap este is én kísértém haza. Egész uton könyörgött, hogy találjam meg a módját, hogyan tudhatnánk meg Sphinx valódi nevét. Magam is szídtam vele együtt Sphinxet, káromkodtam és ígértem, hogy csunyán elbanoz vele, ha valahol a kezembe kerül. Tavasz este volt és már későre járt az idő, amikor elbuesztam a művésznőtől. Lakásom kapujához érttem, mikor elő akartam venni a kapukulcsomat. Nem volt nálam. De hol lehet? Meghílt bennem a

vér. Kimeredtek a szemeim. Belefogóztam a kapu kilencsége, hogy el ne boruljak. Eszembe jutott, hogy a kapukulcsomat a művésznőnél hagytam felöltöm zsebében a diványon és kabátomban benne vannak a Sphinx-jegyzetek. Egy pillanat múlva már magamhoz tértem, futottam, rohantam az utcán végig. Vissza hozzá. A kapu még nyitva volt. Berohantam a szobájába. A művész nő ott állott remegve egész testében, halálsápadtan és kezében tartotta a jegyzeteimet: Sphinx ceruzával írt színi kritikáit. Megállottam az ajtónál, lehajtottam a fejemet. Látam, hogy mindenek vége. Elkéstem. Ő közelebb jött hozzám és ekkor odavettem magamat eléje. Kétségbeesetten kiáltottam bele az ijedt csöndbe: El akartam venni a kedvét, azt akartam, hogy megtűtálja a hivatását, meg akartam akadályozni a fejlődését, azt akartam, hogy az enyém legyen. Bocssáson meg! Szeretem!

Felnéztem reá. Gyűlölettől és megvetéstől lángolt a zarca. Vonásait düh torzította el. Odalépett hozzám és a Sphinx jegyzeteimmel előbb jobbról, aztán balról arcultított. Aztán lábaimhoz dobta a jegyzeteimet. Mezfordult és szó nélkül bement a másik szobába.

Le voltam törve. Meg voltam alázza. Másnap otthagytam Deb-

recent, Pozsonyba mentem. A nevetem Károlyira változtattam és előlről kezdtem az életemet. De nem tudta újra kezdeni. Mert lekemben egy emléket őriztettem mindig és azóta sem szüntem meg őt sohasem szeretni. Ő tovább haladt a dicsőség útján. A botrány után másnap ő is eltávozott Debrecenből, a fővárosba jött. Megváltoztatta a nevét ő is.

Elhallgatott. Csönd lett. Csak egy hangos sóhajás hangzott el, olyan, amilyen csak a lélek melyéről tud előtörni. És aztán Ferenc-halmy Márta zokogva borult az asztalra. Atársaság tagjai megilletődve viztek a művésznőre, aztán Károlyira, aki fagyos tekintettel bámult maga elé. Hosszu, kínos percek teltek el.

Aztán a művész nő felállott és odament Károlyihoz. Csöndesen mondta:

— Nem volt nehéz megjatszanom a szerepemet, mert éreztem, hogy magamat játszom meg benne. Éreztem, hogy Sphinx újra a közlemben van valahol.

Lehajolt. Keze közé fogta a kis kecskeszakállu ember fejét és két felől megcsókolta. Ott, ahol akkor régen arcultította.

Károlyi egész testében remegett. Gyöngyén átölelte a művésznőt és odahúzódott szepegeve a vállá alá.

Csemege különlegességek Pálffyánál, Kossuth-u. 7. sz.

Dr Vásáry polgármester kezdeményezésére rendkívül impozáns vándordíjat alapít Debrecen közönsége

Társadalmi uton hozzák össze a szükséges összeget.

A debreceni országos dalosverseny kulturális jelentőséggel mindenki tisztában van. — Az a tény, hogy ilyen nagymérvű dalosverseny még Magyarországon nem volt, arra indította dr. Vásáry István polgármestert, hogy megvalósítson egy olyan gondolatot, mely ha testet ölt, méltó emléket állít a debreceni dalosversenynek, illetőleg annak a megértésnek, amellyel Debrecen város közönsége a kulturális megmozdulásokkal szemben viselkedik.

Arról van szó, hogy a verseny alkalmából ne csak egy száz pengős díjjal álljunk ki, amelyet esetleg egy dalos egyesület elnyer és haza visz városába, hanem a társadalom minden rétegének bevonásával és épen ezért egészen csekély összegeknek erre a célra áldozásával

olyan impozáns és értékes díjat teremtsenek meg, amely méltóan reprezentálja Debrecen városát.

Hangsúlyozzuk, hogy jelentősen, 2-3 pengős adakozásokkal olyan óriási összeget lehet összegyűjteni, amelyből ez a cél nagyszerűen elérhető. Nem arról van szó, hogy az emberek versengjenek egymással, hogy ki ad többet, hanem pusztán annak a megértéséről

hogya Debrecen város társadalmának csak 30 százaléka ad fejérenként 2-3 pengőt, ami erre a harmadrész lakosságra valóban nem számba vehető összeg, már akkor olyan hatalmas alapot teremtenek meg, amelyből valóban nagyszerű díjat vásárolhatnak.

A társadalmi nagybizottság tegnap délutáni ülésén a legnagyobb örömmel üdvözölte dr. Vásáry István polgármestert minden támogatásra érdemes eszméjét és a legnagyobb örömmel állapította meg, hogy az általa megindított akció már is a legjobb uton halad és elsőrendű eredménnyel kecsegtet.

Azokon az iven, amelyeket kibocsátottak, már is igen sokan jelentkeztek és adakoztak kisebb-nagyobb összegeket.

A társadalmi nagybizottság ülésén azonban felmerült az a nagyon életre való terv, hogy ne csak így ezeken az iven gyűjtsenek, hanem felkérjük a debreceni lapok szerkesztőseit, vállalják magukra azt a munkát, hogy a hozzájuk beérkező adományokat elfogadják, összegyűjtsék, nyilvántartsák és nyugtázzák a nyilvánosság előtt. A szerkesztőségek megbízottai ezt a legnagyobb örömmel vállalták magukra és így kényelmes és könnyű mód nyílik mindenki számára, hogy a maga néhány pengős adományát

„Debrecen város vándordíja”-ra oda adhassa.

Már ma közöljük azoknak a nevét, akik elsőnek küldték el adományukat a város közönségének vándordíjára:

Dr. Vásáry István polgármester 5 pengő,

Somlyay Károly 5 pengő,
Ausch Soma 5 pengő,
Steier Jakab 2 pengő,
Halász Nándor 5 pengő,
Reichmann Vilmos 5 pengő,
Schön Sándor 5 pengő,
Debreceni Vas- és Rézbutorgyár 10 pengő,

Filep István 10 pengő,
Preisznér János 5 pengő,
Faragó Sándor 5 pengő.
A nyilvános nyugtázást legközelebbi számunkban folytatjuk.

650 vendégnek kell még szállás.

Dr. Vásáry István polgármester elnöklése alatt tegnap délután 4 órakor a Társadalmi nagybizottság a Városháza tanácstermében ülésre jött össze, hogy áttekintő képet alkosson a dalosversenyt előkészítő eddigi munkálatokról.

Dr. Vásáry polgármester üdvözölte a bizottság nagy számban megjelent tagjait és felkérte dr. Balla Bertalan tanácsnokot, terjessze elő az eddigi tevékenységükről szóló jelentését.

Dr. Balla Bertalan tanácsnok rövid összefoglalásban ismertette mindazokat a munkákat, amelyeket eddig a különböző bizottságok végeztek. Kiemelkedő pontja volt a jelentésének, hogy 8900 dalost már eddig elszállásoltak, de a velük érkező kísérőknek és vendégeknek még mindig nincs meg a kellő számú szállásuk. — Bár az utóbbi napokban a közönséghez intézett felhívásoknak meg volt az az eredményök, hogy sok lakást, illetőleg szállást jelentettek be, mégis 650 embernek nincs Debrecenbe helye.

A nagy bizottság ez alkalommal is kifejezte azt a reményét, hogy Debrecen város hagyományosan vendégszerető közönsége hivatása magaslatára emelkedik és nem teszi ki a várost annak a lehetetlen helyzetnek, mely szerint azt kellene megírni a jelentkező vendégeknek, hogy elszállásolás hiányában ne jöjjenek el a versenyre.

Bejelentette Balla Bertalan tanácsnok, hogy a vendéglősökkel megállapodás történt, mely szerint bőséges és jó reggeli, ebéd és va-

csorát 5 pengőért adnak a vendégeknek.

Beszámolt még Balla tanácsnok azokról az ünnepélyekről és kiállításokról, amelyeket a versennyel kapcsolatban rendeznek és arról, hogy minden látványos és érdekes jelenségről az UFA. teljesen ingyen filmfelvételt készít.

Nem kis jelentőségű az sem, hogy rádió leadó állomást kapcsolnak be Debrecenbe.

Ismertette Balla tanácsnok azt a nagyszabású akciót, melyet dr. Vásáry István polgármester indított meg, hogy a debreceni versennyel kapcsolatban vándordíjat alapítsanak. Erről lapunk más helyén adunk hírt.

A szórakoztató ünnepélyek. Hortobágyi kirándulás.

Ezután az ügyvezető elnök szá-

molt be a szórakoztató ünnepések sorozatáról, a virágünnepéről, a népünnepélyről és a hortobágyi kirándulásról, amelyeket tervbe vettek és programjukat részletesen kidolgozzák.

A hortobágyi kirándulást úgy rendezik meg, hogy bárki minden 3 órában megjárhatja a Hortobágyot. Ugyanis óránként indul vonat és autóbusz Debrecenből a Hortobágyra és vissza.

Dr. Tarján Oszkár főtitkár és dr. Csobán Endre főlevéltáros hozzászólása után dr. Vásáry István megnyugvással állapította meg, hogy azok az urak, akik kezében van az ügyek intézése, nagy buzgalommal és lelkiismeretes munkával igyekeznek megfelelni a rájuk bízottaknak és munkájukért őket már előzetesen is köszönet illeti.

Takarékossági bizottsági ülés -- ellenzék nélkül

A városi baloldali ellenzék provokálta ki azt a közgyűlési határozatot, amit aztán a tanács maga hozott javaslatba, hogy a takarékosági bizottságban a városi tanács tagjai ne szavahassanak. Mindenki joggal azt várhatta volna, hogy az ellenzék valami nagy fontosságú tulajdonit saját javaslatának és beható javaslatokkal, alapos tanulmányokkal készül arra, hogy a bizottság munkájában részt vegyen és akaratát érvényesíteni igyekezzék annál is inkább, mert igen vehemensül követelt megfelelő számú helyeket a maga számára.

Tegnap ült össze a takarékosági bizottság a fenti határozat óta először. A tegnapi ülésen már nem volt szavazati joga a tanács tagjainak. Az eredmény pedig az lett, hogy összesen négy szavazati joggal bíró tag vett részt az ülésen az elnökkel együtt. Az ellenzéki tagok távolmaradásukkal tüntettek s ugyilátszik megelégedtek azzal, hogy a szavazati jogot elvették a tiszviselő tagtól, de ugyanazt ők nem óhajtják gyakorolni. Mindenestre különös gondolkodásra vall és érdemes az ügygel épen ezért foglalkozni.

Nem akarjuk azt hinni, hogy az ellenzék az tartaná távol ezektől az ülésektől, mert itt nem lehet „kifelé szónokolni”, miután a takarékosági bizottság ülései bizalmas természetűeknél fogva zártak és az

ott elhangzott felszólalások nem kerülnek a sajtóba. Mindazonáltal ennek a feltevésnek is van valami alapja, mert hiszen itt lehetett volna ugyancsak a fennhangoztatott közérdekben dolgozni, indítványokat tenni, sőt akaratukat szavazatukkal érvényesíteni.

Egyébként megkérdeztük dr. Szentpéteri Kun Bélát, a bizottság elnökét, hogy vajon fontos ügyek kerültek-e napirendre, hátha csak az ügyek jelentéktelensége tartotta vissza az egyébként oly „ügybuzgó” tagokat a megjelenéstől. Munkatársunk a kérdésére a következő választ kapta:

— Igenis nagyfontosságú kérdéseket tárgyaltunk a takarékosági bizottság mai ülésén, sajnos a bizottsági tagok csekély érdeklődése mellett. Épen ezért kénytelen voltam az ülés végén arra kérni az ügyosztályt, hogy amikor a további tárgyalások céljára szükséges munkálatokat sokszorosítva meg fogja küldeni a bizottság tagjainak, hívja fel a figyelmüket külön is arra, hogy a rendkívül nagyfontosságú és a város anyagi helyzetére messze kiható jelentőségű kérdés tárgyalásában teljes számmal részt venni sziveskedjenek.

Nézzé meg

az

ARIEL
JAMES
RUDGE
és **TRIUMPH**

Legjobb Angolgyártmányú
motorkerékpárokat

Vértessénél
Debrecen, Hunyadi-utca 22.

FRISS

marha-, borju- és sertéshus

valamint finom felvágottak nagy választékban

Téli száími

rudvételnél már 6 pengő árban

Horváth Gábor

hentes és csemegeüzletében, Kossuth u. 13.
állandóan kaphatók.

Telefon 6-78. szám.

Fióküzlet Csapó-u. 93.

Nagy szélvihar Debrecenben

Lekapta a szélvihar egy száritószin tetejét a városi téglagyárban.

Vasárnap még kellemes tavaszi időjárás uralkodott Debrecenben, amely hétfőn már hűvösre fordult, kedden pedig olyan viharos, hideg szél lépett fel, hogy a hőmérő is a fagypontra alá süllyedt. Az emberek lázva húzták össze magukon a könnyű tavaszi felöltöket és siettek védettebb helyre, úgyhogy az utcákon csak az járt, kinek halaszt hatatlan dolga akadt. Az egyre jobban erősödő szél különösen a külsőségeken dühöngött hatalmas erővel és okozott kisebb-nagyobb károkat.

A városi églagyár telepén is hatalmas erővel dühöngött a szélvihar és

a szél ereje olyan nagy volt, hogy egy 50 méteres téglaszáritó szin tetejét lekapta.

Az új, nemrég épült szin tetejét most burkolták palával, de még

nem volt egészen beburkolva és a szél a burkolt részbe kapaszkodott bele oly erővel, hogy a tetőt a tartó oszlopokról lekapta. Szerencsére a tető teljesen ép maradt, csupán négy tartó oszlop tört össze és így nagyobb károsodás nem történt.

A balmazújvárosi vasutvonal mentén a sorompó mellett a Shell benzinyárnak volt egy hatalmas reklámtáblája oszlopokon felülítva.

A szél belekapaszkodott ebbe a táblába és feldöntötte.

Szerencse, hogy abban az időben senki sem járt arra és így a kidőlt reklámtábla senkiben sem tett kárt.

A városban is hatalmas erővel dühöngött a szél s sok kisebb kárt okozott.

Rendbehozzák a DTE pályát

Szokováthy főtitkár Debrecenben.

Az Országos Testnevelési Tanács főtitkára, Szokováthy, tegnap délelőtt Debrecenben tartózkodott és kijárt a Debreceni Tornaregylet sporttelepén. Ez a látogatás annak a következménye volt, hogy dr. gróf Klebelsberg Kumó a múltkor Debrecenben járt és Steinfeld István vezetésével előtte megjelent küldöttségnek ígéretet tett arra, hogy a DTE sporttelepén elő segíti a tribün felépítését. A miniszter ezt az ígéretét gyorsan be is váltotta és Szokováthy főtitkár

ezért jött le Debrecenbe.

Kint a sporttelepen megalapította, hogy először a futópályát kell rendbehozni, azután körül kell keríteni. Az OTT ezeknek költségeihez felelősségben hozzájárul, a másik felét azonban a városnak kell fizetnie. Ha ezzel a munkával készen lesznek, akkor kerül majd sor a miniszter által megígért kisebb tribün felépítésére is, amit Szokováthy főtitkár a maga részéről szintén kilátásba helyezett.

A kereskedelmi és iparkamarai választások előkészítése

Megalakították a központi bizottságot és az albizottságokat.

A kereskedelmi és iparkamarai választások előkészítésére a Városházán is megalakult egy központi bizottság, amit a kereskedelmi miniszter rendeletben irt elő. A bizottság elnöke: dr. Vargha Elemér h. polgármester lett, rajta kívül 3-3 iparos és kereskedő tagja van a központi bizottságnak.

Iparostagok a következők: Vargass Imre, Nagy József, Zellinger Ede.

Kereskedők: — Versényi Tibor, Kontsek Géza, Békés Lajos.

A központi bizottság első feladata az albizottságok megalakítása, úgy hogy minden albizottságban 2-2 iparos és kereskedő lesz tag, az elnök pedig mindegyiknél az előírásnak megfelelően városi tisztviselő.

Az albizottságoknak az a feladatuk, hogy az üléseken kiigazítsák a kamara által megküldött névjegyzékét és egyuttal megállapítsák, hogy kik a választhatók.

Hét adókerületnek megfelelően hét albizottságot alakítottak és felkérték a városi tanácsot, hogy a legközelebbi ülésén jelölje ki az elnököket. Végül kérték a kamarát, hogy a bizottságokat munkájukban támogassa.

A választók névjegyzékét, azoknak teljes elkészülte után közszemlélére teszik ki.

A bizottsági tagok kerületenként a következők lettek:

I. kerület: Mester Lajos, Bihary Gábor iparosok; Vadász Sándor

és Hónig Emil kereskedők.

II. kerület: Fuchs Imre, Sáy István iparosok; Deutsch Sámuel, Böhm Ferenc kereskedők.

III. kerület: Forgách István, Berger József iparosok, Keiner József, Dávid Géza kereskedők.

IV. kerület: Soós András, Kriseh Károly iparosok, — Gerstner Kálmán, Farkas Andor kereskedők.

V. kerület: Schneider Mihály, Imre János iparosok; Antalffy József, Króh Vilmos kereskedők.

VI. kerület: Vargass Gyula, Röllig Ede iparosok; Csillag Artur és Kiss István kereskedők.

VII. kerület: Fazekas Imre és Szathmáry Sándor iparosok; Hajdu Gyula, Földváry Balázs kereskedők.

Tégla, tetőcserép

bármily mennyiségben jutányos árral kapható Balogh és Vértessy téglagyárban. — Telefon: 3-18. Megrendelhető: Hunyadi u. 22.

Ne mulassza el vásrlása előtt a

Sötétkék öltöny 40 pengőtől feljebb. Trenchoatok nagy választékban.

Budapesti Férfi ruhaáruház

dúsan felszerelt raktárát megtekinteni, Csapó-u. 6.

Csütörtökön lesz a rendkívüli közgyűlés a színház-ügyben

A Csokonai színház válságának megoldására az egyetlen helyes utat választották, amint azt előre jeleztük is, nevezetesen rendkívüli közgyűlést hívnak össze. A közgyűlést megelőző napon, szerdán délután a jog- és pénzügyi bizottság tart ülést, hogy ezt a nagyon fontos kérdést megvitassa és előkészítse.

Dr. Hadházy Zsigmond főispán csütörtökön reggelre hívta össze a

rendkívüli közgyűlést, mely foglal kozni fog a színház bérlet problémájával. Előreláthatólag a közgyűlés úgy határoz, hogy Kardoss Gézának 3 esztendőre bérbeadja a színházat. Valószínű, hogy szerepelni fog a feltételek között az is, hogy a készpénz szubvencióba be tudják azt az összeget, amelyet a mozik a helyigminiszterrel történt megállapodás értelmében fizetni kötelesek volnának.

Pünkösdkor városunkban lesz az óvónők kongresszusa

Magyarország óvónői május hó 18-20. napjain városunkban tartják az évi kongresszusukat. Legdrágább kincsünknek, a gyermekeinknek óvói, nevelői jönnék el hozzánk. Illik, hogy magyaros szeretettel fogadjuk őket.

A kongresszus megrendezésében legnehezebb feladat az elszállásolás biztosítása. El munka hetek óta folyik már, de még mindig nincs elég szállás. Azért ismételtén szeretettel fordul a rendezőség városunk megértő közönségéhez, hogy május 18-20. napjain két éjjelre 1-2 óvónő részére éjjeli szállást felajánlani minél többen szíves-

kedjenek. A felajánlást az óvónők és a tanítók is elfogadják.

A rendezőbizottság mindazokat, kiknél szállás felajánlást kérő ivan, felkéri, hogy az ivatek a rendezőbizottság f. hó 17-én (szerdán) délután 4 órakor a Tanítói Otthonban (Kálvin tér 17.) tartandó értekezletére felhoznai, vagy a Csapó u. 46. sz. a. irodába legyenek szívesek elküldeni.

Ez értekezletre az óvónőket, tanítókat, valamint a felkért társadalmi egyesületek, Nőegyletek küldöttjeit ez uton is meghívja: az elnökség.

Megjelent az Egyetem Évkönyve és Almanachja

A debreceni Tisza István Tudomány Egyetem 1927-28. évről szóló Évkönyve és Almanachja most hagyta el igen csinos kiállításban a sajtót. Az értékes és ügyes összeállítású Évkönyv felöleli az 1927-28. esztendő minden egyetemi eseményét és teljes kimutatást közöl nem csak a hallgatóságról, de az elért eredményekről is. Kezdődik az évmegnyitó ünnepély műsorának ismertetésével és az elhangzott ünnepi beszédek közlésével és folytatódik az Egyetem körében történő események részletes leírásával.

Az ünnepélyeknek minden beszédét kiemeli az Évkönyv. Megemlékezik az évi hagyományos Tisza István ünnepélyről, valamint a maga teljességében hozza a tanév záró ünnepély lefolyását és végül dr. Verzár Frigyes rektori beszámolóját.

Az évkönyv második része az egyetem évi történetét adja vissza hű és áttekinthető beszámolóban. Tanárok száma és azoknak tudományos beosztása. Az év fontosabb eseményei és intézkedései, valamint a tanárok tudományos működésének kimutatása ugyancsak benne van az Évkönyvben. Az egyetemet látogatók s az ezekkel kapcsolatos ünnepélyek ismertetése, mint a finnek, Harmsworth, József főherceg és mások látogatása.

Kimutatás az egyetemi képviselésekről, tisztviselők kinevezése és beosztása, valamint az egyetem fejlesztése körében történt események.

Külön lapok foglaloznak a hallgatósággal, hol minden egyes hallgatót névszerint felsorol az Almanach. Kik és milyen vizsgát tettek, milyen diplomát szereztek, hányan doktoráltak és miből, alapítványok,

— jótékony adományok elosztása — ugyancsak benne vannak az évkönyvben.

A harmadik rész a beszámoló jelentésekkel foglalkozik, mint a Népszerű Főiskolai Tanfolyam, Egyetemi Könyvtár, Testnevelés, Apóli tanfolyam, Nyári Egyetem, egyetemi bevételek és kiadások, építkezési események, Menza ügyek, diákjóléti teljesítmények, internátusok és ifjúsági egyesületek.

Nagy vonalban ezek azok a kérdések, melyekre a jól megszerkesztett s jól összeállított egyetemi évkönyv és Almanach feleletet ad és a magamemében elsősorú hiánypótló útjása az egyetemnek, mely marandó nyomokkal fogja hirdetni az egyetem egy-egy évi teljesítményét és kulturális missziójának egy-egy évi eredményét.

DR. GERGELYFFY GÁBOR
SZERZŐI-ESTJE.

A Debreceni Közjótékonyági Egyesület műsoros-estje.

Április hó 27-én az Arany Bika diszternében lesz a dr. Gergelyffy Gábor m. kir. rendőrtanácsos és művészeti szerzői estje a Debreceni Közjótékonyági Egyesület nyomorényhító akciójára. A védnöki tisztet dr. Baltazár Dezső, dr. Vársay István és dr. Ghyerzy Tihamér töltik be.

Az igen értékesnek ígérkező és szép műsoru estét Kőszeghy Teréz operatársnő, Lehotaq Arpád operatárs és Winkler Lillike, a 9 éves előadóművész szereplése fogja értékesébbé tenni. A debreceni sokonai-színház tagjai is szerepelni fognak ezen az előadásos műsoros esten és már is felhívjuk a közönség figyelmét erre a kulturális és művészeti sikereken gazdagnak ígérkező estélyre.

Weisz kelmefestő

Arany-János-u. 7.

fest, tisztít.

Gyászruhákat 24 óra alatt festek.

Ebben az évben négyszáz fővel emelik a tanítók számát

Klebelsberg kultuszminiszter: Nem lehet kívánni, hogy előbb legyünk gazdagok és csak azután műveltek. — A három felekezeti jogakadémia megszüntetésével elejét kívánja venni a miniszter annak, hogy túlságosan sok jogász kerüljön az életbe.

Budapestről jelentik: A képviselőház pénzügyi bizottsága tegnapi ülésén letárgyalták az állatforgalmiadó megszüntetéséről szóló javaslatot, melyet a felszólalók mind örömmel üdvözöltek.

Áttértek ezután az 1929—30. évi költségvetés tárgyalására és pedig a kultuszárcaára. Oberhammer Antal előadó kifejtette, hogy a kultuszárca 148 millió költségvetéséből 108 milliót fordítanak személyi járandóságokra, dologi kiadásokra 30 milliót, rendkívüli kiadásokra, az intézmények fejlesztésére csak 10 millió pengő marad. A költségvetés előterében a népoktatás áll. A kultuszminiszter nagy iskolaépítési programja megoldottnak tekinthető. Az iskolaépítési akció maga után vonja a tanítók számának emelését is és

ebben az évben 400 fővel kívánják emelni a tanítók számát.

mire elsősorban a hibájukon kívül B. listára került tanítók behívása vonatkozik. Tekintélyes összeget fordít a költségvetés az egyház segélyezésére, a testnevelés fejlesztésére, a klinikák dotációjára.

Az általános vitában számosan szólaltak fel. A vita beárása után Klebelsberg kultuszminiszter rámutatott arra, hogy a külföldön a gyermekeknek valóságos kultusza van, ami magával hozza azt a törekvést, hogy könnyebbé tegyék az életlehetőséget a felnövő generáció számára. Ezt azonban csak erkölcsneveléssel és szaktudással lehet elérni.

Nem lehet kívánni, hogy előbb legyünk gazdagok s azután műveltek. Csak a műveltség hozhatja meg a gazdaságot.

Lehetőleg csekély erőfeszítéssel maximális eredményt kell elérni és ezért igyekeznek racionalizálni a kultuszárcaát. Elsősorban a központi igazgatás létszámát csökkentette. A nyugdíjterhek csökkentésénél is érvényesül a racionalizálás. A 3721 B. listára helyezett tanító közül, akiknek nyugdíja a nyugdíjterhet nagyon megduzzasztotta, 1315-öt már újból vissza lehetett venni.

Ebben az évben mintegy 400 tanítót tudnak reaktíválni, úgy, hogy a B. listára helyezettnek kb. a fele reaktíválva lesz.

A racionalizálás ügyében való harmadik lépés a párhuzamos intézmények összevonása. Férfi és női polg. iskolai tanárképző aintézeteket a szegedi filozófiai szakkal egyesítették s ilyen módon lehetett a debreceni egyetemen más tanszéket létesíteni.

A közgazdasági kart a tudományegyetembe kívánja beolvasztani s az ilyen módon felszabaduló tanszékekből akarja felállítani azokat a tanszékeket, amelyekre égető szükség van.

A három felekezeti jogakadémia megszüntetésével kívánja elejét venni annak, hogy túlságosan sok jogász kerüljön az életbe.

A felekezeti törpe és párhuzamos iskolák összevonását is szívetlenül hangsúlyozta, hogy a mai idők-

ben nem lehetne sikerrel képviselni olyan politikát, amely a történelmi egyházak és felekezetek iskoláit el akarná venni. A gazdasági ismétlő iskolákat nagyjelentőségűnek tartja s az a terv, hogy mindazokon a helyeken, hol legalább 260 mezőgazdasági ismétlőiskolai tanköteles volt, fokozato-

Két öngyilkos által okozott gázolás megmérgezte a szomszéd lakókat

Bécs, április 16. Ma reggel a Schumann ucai lakásában gázmérgezéssel holtan találtak egy 50 éves munkásnőt s egy 30 éves betegapót. A halál valószínűleg már tegnap bekövetkezett. A vizsgálat során kitént, hogy közös elhatározással elkövetett öngyilkosság történt. Az asszony tettének indító oka az, hogy férje a múlt év

novemberében meghalt. A betegapó azért követte el tettét, mert első feleségének tartásdíjat kellett fizetni és eladósodott. Minthogy a gázolás meglehetősen hosszú ideig tartott, a ház két szomszédos lakásba is behatolt, úgy hogy egy 3 tagú családot, valamint 4 más embert ma reggel könnyű gázmérgezéssel kórházba kellett szállítani.

Hozzá kell szoktatni ma a közvéleményt a 8 osztályos népis-kola behozatalához.

Körülöttünk ezt már mindenütt megvalósították.

A bizottság ezután a tárca költségvetését általánosságban elfogadta. A kultuszárca részletes vitáját holnap folytatják.

Vass miniszter érdekes megállapításai Széchenyi-émlékbeszédében

Amerika irtózatossan fejlődő hatalmával szemben a gazdasági értelemben vett európai egyesült államok hatalmát leszünk kénytelenek igénybe venni.

Budapest, április 16. Az Országos Széchenyi Szövetség irodalmi osztálya az OMGE dísztermében Széchenyi eldöntött rendezett. Az ünnepi beszédet dr. Vass miniszter mondotta. Abból indult ki, hogy lehetetlenség volt háborút viselni a világ minden részével a nélkül, — hogy utána be ne következett volna a gazdasági összeomlás. Így volt ez a Napoleon háború után is. Ekkor a magyar nemzet még annyira sem volt felkészülve a gazdasági kereszt hordozására, mint a világháború után, úgy, hogy a szörnyű nagy csendességben, azt lehetne mondani: a gazdasági halál nagy csendességében merült el. A szanálás nyomait az utolsó Napoleon ütközet után még egy évtizeddel sem lehetett az országban felfedezni. Körülbelül ebben az időpontban lépett először Széchenyi a magyar nyilvánosság elé, reformgondolataival.

Nem szociálpolitikus volt ő, aki jól átgondolt s kiépített szociálpolitikai rendszerrel kívánta volna megajándékozni a nemzetet, hanem Széchenyi István elgondolásában a tempó lassabb volt, mint ahogyan az események azt később hozták. A jobbágyság felszabadításának, amely nobilis és korszerűítő cselekedet volt s nem is lehetett elodázni, erendendő hibája volt az, hogy új helyzetbe sodorta a magyarság millióit arra, hogy ezek megelőzően ránevelkedtek volna az új életre. A nép birtokossá vált, anélkül, hogy a hitelkérdés rendezve lett volna, hogy a modern gazdasági életnek értékes, de intelligenciát követelő különböző fogásaival tisztában lett volna. Így azután zemsokára megismerkedett a váltóval, a kötelezvényvel. Felszabadul ugyan a jobbágysághól a földesúr hatalma alól a nép, de néhány évtized múlva sokkal rosszabb jobbágysághoz, a bankjobbágysághoz zuhant.

A jobbágyság felszabadítása s a háború utáni földreform után bizonyos asszonancia van abban az értelemben, hogy a hitelkérdést tökéletesen

most sem tudtuk rendezni. Mint Széchenyinek a Hitel c. munkájában, nekünk is aggodnunk kell attól, hogy ne következék be az, ami akkor következett, ne következék be a jobbágyságnak valamilyen fajtája. Ezért foglalkozik a kormány annyit a hitelkérdéssel, azzal a nehéz kérdéssel, amely épen egy tengelyprobléma ma is, mint volt akkor.

Amikor azt látjuk, hogy az amerikai búza réme emelkedik fölénk, hogy összeroncsoljon bennünket, s az angol hadihajók viszik az aranyat Amerikába, de nemcsak az angol bankból, hanem az arany rudak között ott van a mi pengőnk is, akkor valóban azt kellene mondani, hogyha nem éltetne bennünket az Isten irtózatosságába s a magyar sors törhetetlenségébe vetett bizalom, kétségbe kellene esnünk azon, hogy nem tudjuk ezt a problémát megoldani. De meg fogjuk oldani, mert ez a kérdés egyformán kérdése a francia parasztnak és az olasz szántóvetőnek is. Ez már európai kérdés.

Ha pillanatnyilag nem is, de valamikor nem nagyon távoli időben Amerika irtózatossan fejlődő hatalmával szemben a gazdasági értelemben vett európai egyesült államok hatalmát leszünk kénytelenek igénybe venni.

— Széchenyi lelkétől s programjától tanljuk meg a realitások felsége iránt való tiszteletet és érzéket. Sem a politikának, sem az érzéseknek ne legyünk romantikusai. A társadalom szervezetében vannak eltulodások, ezek helyreigazodnak majd. A középosztály amely úgy érzi most, hogy deréktörőten vánszorog, ne veszítse el azért a reménységét, mert az utánunk következők áldani fogják azért az irtózatossan nyugodt kálváriajárásért, amellyel lehetővé tette a jobbívő kiművelését. A föld népe is kell, hogy megértse, —

hogy urai nincsenek úgy elzárva tőle, mint Széchenyi idejében. Maradéktartalékainkba főbb uraink vergődő lelekkel nézik népünk sorsát és segíteni akarnak rajta, hogy enyhítsék külső kényszerét. S így van ez minden vezető politikusnál is, akinek lelkét nem árnyékolja be más, mint a nemzet jövőjeért való aggodás.

Hosszas eljenzés követte dr. Vass miniszter szavalt.

Táviratok

CSEHORSZÁGBAN MÁR KRAMARZ IS PANASZKODIK AZ ELYNOMATÁS MIATT.

Prága, április 16. Az Express részleteket közöl Kramarznak, a nemzeti demokarapárt prágai kongresszusán mondott beszédéből. Kramarz többek között elmondta, hogy a köztársasági elnök környezetében sokan tisztára személyi célokat követnek és intrikálsukkal mindjobban eltávolítják az elnököt a néptől. Mondhatom, — mondotta Kramarz —, hogy az osztrák-magyar monarchiában nyitabban fejezhettem ki véleményemet a császárról, mint a cseh szlovák köztársaságban az elnökről.

AZ INFLACIÓS IDŐKBEN ELADOTT HAZÁK ÁRÁNAK VALORIZÁCIÓJÁT KERIK A VOLT HÁZTULAJDONOSOK.

Budapestről jelentik: Azok a volt háztulajdonosok, akik ingatlanukat a háború és a koronaromlás idején adták el, — mint ismeretes, — mozgalmat indítottak, hogy törvényhozási úton elérjék a vételár utólagos kiegészítését. Az volna a kívánságuk, hogy földbirtokreformnovellához hasonló intézkedést iktassanak törvénybe, az eladott házakra s egyéb, nem mezőgazdasági művelési ingatlanokra vonatkozóan is. A mozgalom végrehajtó bizottsága már összegyűjtötte az erre vonatkozó adatokat. Elhatározták, hogy memorandumba foglalva terjesztik kívánságukat a kormány és a törvényhozás elé.

A memorandum megvitására mára értekezletet hívtak össze a régi képviselőházban. Ezen az értekezleten beszéltek meg a további teendőket is.

GYANUS HALÁLESET SZEGEDEN.

Fojtogatás nyomaival, holtan találták a hitelezőt az adós lakásán.

Szegedről jelentik: Rejtélyes halálesetről értesítette a csongrádi rendőrség a szegedi ügyészséget. A jelentés szerint M. Ferencné munkásasszony lakásán holtan találták K. Istvánné, akinek nyakán fojtogatás nyomait fedezte fel a rendőrorvos. A rendőrség vállatára fogta M. Ferencnét, aki elmondotta, hogy régen ismeri már a fojtogatót, aki szombaton este egy régi követelésnek behajtása végett jelent meg nála, kis szóváltás támadt közöttük, mert nem tudott fizetni, de később kibékültek és a munkásasszony szállását is felajánlotta vendégének, akit másnap legnagyobb megdöbbenésére holtan talált ágyában.

A házbeliiek előadták, hogy az esti órákban erős szóváltást hallottak a munkásasszony lakásából és miután fojtogatási nyomok büntényre engednek következtek, a szegedi ügyészség vizsgálatot rendelt el a rejtélyes haláleset ügyében és elrendelte K. Istvánné holttestének felboncolását.

Debrecen

Aki benne él, az nem igen érzi, mit jelent ez a szó. Még az sem érti meg a fogalom súlyát, jelentőségét, akinek a köldökét a Basa-halmon hévíl vágják el. Benne élő ember előtt elszürkül a város szépsége, társadalmi élete, történelmi múltja és nagyra hivatott jövője. De, aki tőle távol van, aki még nem látta, nem élt benne, nagyszerű álmovárosnak, fogalomnak, igazi Debrecennek tartja. Nem Velence, nem Nápoly, nem a francia Riviéra égő, forrongó életet habzsoló képe alakul ki a kiskunsági vagy dunántúli ember előtt Debrecen nevének hallásakor, hanem másé, többé-kevésbé, magyarabbé, súlyosabbé. Debrecen képe olyan a vidéki ember előtt, mint rajongónak Róma, mint betegnek a Tatra üdesége (cseliek nélkül).

Eszébe jut mindenkinek a gyermekkori karácsonyvárás. Mindenki vissza tudja idézni az első diákmai édes, borzongató emlékeit. Mindenki rejteget egy fahu nevet, egy vízpartját, egy alkalmat, kedves emléket jelentő dátumot, mikor először látta meg azt, akit a szívébe zárt... Ilyen ábrándos hangulattal hallottam emlegetni Debrecen nevéét. Ilyen képek jutottak eszembe, mikor a dalosok Debrecenbe való jöttükről beszéltek.

A Kiskunság egyik falujában ünnepelem. Ott akadtam össze dalosokkal, akik még soha nem voltak Debrecenben. „Megyünk Debrecenbe mi is”, mondták lelkesedve s olyan örömet láttam az arcukon, mintha diák állt volna majális előtt, vagy egy kedves emlékü helyre jöttek volna ismét. Pedig ide versenyre jönnek. De, Debrecenbe jönnek! Tíz-husz, harminc ember szorongatta a kezemet, „én is megyek Debrecenbe” mondták...

Debrecen, Alföld szíve, a magyarság ízig-veig képviselője, álmok városa! Kívülről rideg városnak látszó, de mély érzelmeket rejtő, dobogó szívű alföldi metropolis! Debrecen s minden polgára, akik itt élnek, akik az életet teszik, jól készülünk fel ezeknek a melegszerű, daloslelkű magyaroknak fogadására, hogy másodsor is, többször is úgy vágyjanak ide, mint most először!

Somorjay László.

EGÉSZ MAMMUTTEST FEKSZIK ENDRÖDÖN A FÖLD ALATT.

Endrődön, a községen kívül fekszik a tanítók földje, hol kislakások építése folyik s a vizelátás céljára kutatokat ásnak. Vég Sándor zenész telkén is kutat ástak, mikor már vagy 6 és fél méterre jutottak, kékesszürke homokban hengeres csontban akadt meg az ásó.

A leletről azonnal értesítették Sterczula Jerő gyógyszerészt, ki az Endrőd környéki régi emlékek lelkes kutatója. A helyszínére érve vödörben szállott le a kutba s megállapította, hogy egy közel 3 méter hosszú mammutaggyar van beágyazva a szürke homokba.

A kutatók az agyar kiemelésénél észrevették, hogy több csont is van még a kutüregben, alkalmasint a mammut teljes vázrésze, de ovább nem ástak, mivel tönkrement volna a kutuk.

A francia kormány védekezése a feketehimlő járvány ellen

A francia kormány egészségügyi rendszabályok alá veti az Angliából érkezőket.

London, április 16. A francia kormány az Indiából Angliába behurcolt himlőbetegség Franciaországba való továbbterjedésének megakadályozása céljából elrendelte, hogy április 17-től kezdve minden Angliából Franciaországba érkező hajó utasa köteles a francia egészségügyi hatóságoknak bejelenteni nevét s lakcímét, valamint két hónapon belül történt utazásáról szóló bizonyítványt kell bemutatni, vagy ha ezzel nem rendelkezik, utazásáról kell magát alávetni. Abban az esetben, ha valaki ennek a kötelezettségnek nem veti magát alá, a partraszállástól eltiltják.

A Reuter Iroda értesülése szerint

angol részről lépéseket tesznek ezeknek a rendelkezéseknek megváltoztatására, vagy legalább is a rendelkezés életbeléptetésének elhalasztását óhajtják elérni.

SZÁZHATVANEGY FEKETEHIMLŐS BETEG VAN LONDONBAN.

London, április 16. A közegészségügyi miniszter jelenti, hogy a fővárosban jelenleg 161 himlőbetegét ápolnak; csak a West-Ham-negyedben 93 a betegek száma és jórészt azok közül kerülnek ki, akik érintkezésben voltak a Toscania utasaival vagy matrózaival. A Toscania még mindig vesztőgáz alatt van Glasgowban.

A szülői házban atyja felügyelete alatt akarta leülni két éves fegyházbüntetését egy váltóhamisító cipészmeszter

Az apja ígéretet tett, hogy olyan szigorú lesz a fiához, mintha fegyházban ülne.

Példátlannal álló, humoros eset foglalkoztatta néhány héttel ezelőtt a nyiregyházi kir. törvényszéket. Még 1927-ben történt, hogy özv. Gerhát Jánosné, szül. Laczószky Julianna névközlő: Gerhát Jánosné született Markovszky Zsuzsanna nevére egy 650 pengőből kiállított váltót hamisított, amelyet kibocsátóként Berecz Kálmán 33 éves nyiregyházi cipészmeszter irt alá. A váltót az egyik nyiregyházi banknál leszámitoltatták és csak ezután derült ki, hogy a váltó hamis. Az ügy a nyiregyházi kir. törvényszék elé került, amely Gerhát Jánosné szül. Laczószky Juliannát egy rendbeli magánokirat-hamisítás büntetése címén 8 hónapi börtönre, — Berecz Kálmánt pedig büntetés nélküli börtönről 5 hónapi börtönre ítélte. Az ítéletet a vádlottak megfellebbezték, mire másodfokon a debreceni ítélőtábla foglalkozott az ügygel.

A debreceni ítélőtábla, hosszas tárgyalás után, a nyiregyházi kir. törvényszék ítéletének Berecz Kálmánra vonatkozó részét megsemmisítette és Berecz Kálmán büntetését többszörösen büntetett előéletére való tekintettel 2 évi fegyházzra emelte fel. — A vádlottak a tábla ítélete ellen semmisségi panasszal éltek a Kuriához. Ezzel egyidejűleg Berecz András, Berecz Kálmán édesapja kegyelmi ké-

relmet írt a Kormányzóhoz, amelyet a nyiregyházi kir. törvényszék útján a Kuriához küldött el. Ebben a kegyelmi kérvényben Berecz András fia érdekében többek között a következőket írta:

— Most látom csak, hogy mégis a nyiregyházi kir. törvényszéknek volt igaz. De ha már a nagytekintetű ítélőtábla felemelte a fiam büntetését, arra kérem Főméltóságodat, engedje meg, hogy édes egy fiam: Berecz Kálmán a büntetését atyai felügyelete alatt, saját házában ülhesse le. Kezeskedem, hogy vele szemben a törvény teljes szigorát fogom alkalmazni és minden igyekezetemmel azon leszek, hogy fiamban felkeltem azt az illuziót, mintha fegyházban ülne.

A furcsa kérvényt megmosolyogták mind a három fórumon, végül pedig áttették a Kormányzó kabinetirodájába, ahonnan még máig sem érkezett rá válasz. A Kuria időközben helybenhagyta a tábla ítéletét. Az erről szóló határozatot hétfőn délelőtt hirdették ki Berecz Kálmán előtt a nyiregyházi kir. törvényszéken.

Berecz Kálmán, miután az ítéletet felolvasták előtte, arra kérte a törvényszéket, vigyék mielőbb valamelyik fegyházbába. — Mert arra, hogy büntetését édesapja házában tölthesse ki, alig ha kap engedélyt.

ELBŐDÍTOTTAK ÉS MEGGYILKOLTAK A BERLINI HELYIVONATON EGY FIATAL LEÁNYT.

Berlin, április 16. A berlini helyi érdekű vasút egyik kocsijában tegnap borzalmas büntetelmény történt. A Wanssee-vonal esti vonatának egyik másodosztályú szakaszában a kocsi padlójára

holtan találták Heinicke Ella 22 éves berlini leányt.

A rendőri nyomozás megállapította, hogy csakis gyilkosság esete foroghat fenn. A leány egyedül utazott a szakaszban s utközben ugylátszik beszálott a szakaszba egy férfi, aki felhasználva a leány egyedüllétét, valószínűleg

elkábította, mérényletet követett el ellene, majd megfojtotta.

Öngyilkosság már csak azért sem jöhetett számításba, minthogy a fiatal leány tegnap este táncmulatságra készült és egész nap örült az esti szórakozásnak. A leány szülői is azt állítják, hogy gyermeküknek semmi oka sem volt arra, hogy öngyilkosságot kövessen el.

RADIOSOK!
A „Debrecen” szombati száma közli az egész jövőheti rádió-műsört!

Emberkeresés

Olvasom, hogy legújabbban az a divat Amerikában, hogy a háziasszony vendégeit a konyhában fogadja s maga sütöttes-főztes étel-ekkel traktálja őket. És egyre többször hallja az ember a házias, szolid nők dícséretét. Még a háziasulandó és nem háziasuló férfiak is hangoztatják, hogy készek a családalapításra, mielőtt garanciát kapnak, hogy a fiatal hölgy jó anya és feleség lesz.

Van már jó néhány éve, mikor az első „apostol” Budapestre jött, hogy a nők érdekében agitáljon s meglobogtassa a feminizmus zászlaját. Akkor olvastam valahol néhány gondolatot. Ime: „az ősember napkeletkor vette a köfejszét, egyéb kezdetleges fegyverét s elment az erdőbe vadászni. Ág megtépte, tüske megszaggatta, fára mászott, sziklákat megjárt s mire deledőre ért a nap, egymedvét vonszolva maga után, tért meg barlangjához s fáradtan dőlt le aludni. Az asszony lehúzta a medve bőrét, feldarabolta, elraktározta a húst, felfomta a kőpadlóra a vért s megsütötte a medve talpát. Mikor munkájával elkészült, a patakban megmosdott s virágot tűzött a hajába. Az ősember a pesenye-szagra felébredt, látta a csinos asszonyt és meg volt elégedve. Azonban az ősember idők multával rájött, hogy az ő életében nem egyéb, mint örökös küzdelem a barlangot ellepő szenny ellen s azért egy reggel maga ment el az erdőbe eleség után, férjem-uramat hagyva otthon házörzőnek és egyébrek. Fáradtan tért haza esekélyke zsákmányával és midőn megpillantotta a háza táján ügyetlenkedő urát, ezt gondolta: „nem szeretem ezt az asszonyembert.” Az ősember is megnézte a kócos, tépett asszonyt és azt mondott magában: „nem tetszik nekem ez az emberasszony.” Ketten kétfelé mentek.

Nem tudom, az ősember elégette-e meg az önállóságot, vagy az ősembernek hiányzik a tisztaság, csendes, boldog otthon, tény az, hogy most keresik egymást s reméljük, hogy meg is találják.

Zsigó Károly.

A CSEH RINDL TESTVÉREK NIZZABA ROTÁCIÓS GÉPEN HAMISÍTOTTAK A FRANCIA BÉLYEGEKT.

Nizza, április 16. A cseh származású Rindl testvérek lakásán tartott házkutatás során a rendőrség érdekes felcdezésre bukkant, ami azt bizonyítja, hogy a testvérpár a kötvény hamisításon kívül bélyeghamisítással is foglalkozott. A lakáson találtak ugyanis egy kis rotációs gépet, továbbá több hamisított 5 és 9 frankos francia adóbélyegeket é számos hamisított német, s osztrák postabélyeget. A hamisítványokat a rendőrség igen sikerülten tartja.

Szövetárak

legolcsóbb
beszerzési
forrása:

Silberstein és Adler
Royal épület.

Lengyel fest, mos, tisztít kifogástalanul, ágytoll tisztítás gőzzel
Csapó ucca 28. Batthyányi ucca 1.

Közérdekű levelek

Három pengő egy nagy deszkakerítésért.

Most április 15-én, minden előzetes árverési hirdetés nélkül ejtette meg a most épülő kir. járásbírósi udvarán, a házastelek északi oldalát bekerítő mintegy 30-40 folyó öl hosszú, elbontott deszkakerítés eladását, mely vevők hiányában három pengő azaz három pengő áron kelt el. — Kíváncsiak vagyunk, helybe fogja-e hagyni a városi tanács az ilyen módon történt eladást és vételt?

(Alíírás.)

TISZA EMLÉKÜNNEPÉLY AZ EGYETEMEN.

A debreceni m. kir. Tisza István Tudományegyetemen, nagy névadójának, gróf Tisza Istvánnak születésnapja emlékére, 1929. április hó 22-én, hétfőn délelőtt féltizenegy órakor, a református Kollégium dísztermében ünnepélyt tart.

Műsor: 1. Nemzeti Híszkegy. Szabados Bélától. Éneklő a református Kollégiumi Kántus. 2. Rectori megnyitó. 3. Csánki Benjámin egyetemi ny. tanár: „Tisza István korunk vesztélyeiről” címen értekezést tart. 4. Himnusz. Éneklő a református Kollégiumi Kántus.

A „ZITA” HADIÁRVÁK CSERKESZ-
CSAPATÁNAK ZÁSZLÓSZENTELÉSE.

Április hó 28-án, vasárnap délelőtt igen kedves kis ünnepség keretében fogja ünnepélyesen felszentelni csapat zászlóját a Zita hadiárvaház kis cserkészcsoportja. A zászlóanyai tisztet Ferjentsik Ottóné, a gyalogági főparancsnok neje fogadta el, aki április hó 27-én fog városunkba érkezni. A zászlóanya nagy szeretettel viseltetik a hadiárvaház iránt azóta, amióta itt lakott, ez a kapcsolat mindig fennmaradt. A zászlóképet Balczér György, a reáliskola művésztanára festette, míg a dekoratív tervezést nagy műtérrel Bánszki Tamás, a kegyesrendi reál-gimnázium rajztanára végezte. A zászló bízását özv. Majerszky Mihályné és Horváth Antalné urnők vezetése alatt jólkötött hölgyek végezték. A zászlószentelés aktusa a kath. reál-gimnázium udvarán tartandó tábori szentmise keretében fog lefolyni. A szentmisét dr. Lindenberger János prelátnak végzi, a mise alatt a Szent László Dalgylet fog énekelni. A misére a zászlót a hadiárvaház helyiségéből Péterfia ucca 72. sz. alól ünnepélyes menetben fogják felhozni, amelyben résztvesznek a helybeli cserkészcsoportok, a zászlóanya és kísérete is. Az ünnepélyre szóló meghívót a szegkekkel együtt a napokban fogja szétküldeni a hadiárvaház igazgatósága.

Itt a tavasz

és közeledik a saláta-idény. Valóban jó salátához nélkülözhetetlen a valódi Meinel-féle olivaj.

1 liter — — — 5.30 P
0.4 liter — — — 2.80 P
0.3 liter — — — 2.10 P
0.2 liter — — — 1.50 P

Meinel Gyula R. T.
Debrecen, Ferenc József-ut 59. sz.

Házilasszonyok segíti a
nagyakarításnál !!
porszívó és parkettgépelm

Vegye bérbe félnapra 2-50, egész napra 4— pengőért.
Soltész, Hatvan-utca 1., II. kapu. Telefon 12-59.

Zágrából kiutasították a fekete
táncosnőt

Zágrából j elentik: Josephine Baker, a modern és groteszk táncok feketébőrű angyalkája legutolsó európai turnéja alkalmával egymásutáh bukik meg mindenütt, ahol csak fellép. Budapesten, ahol pedig egy évvel ezelőtt még király nőként fogadták, teljesen leégett. A budapesti kudarc után azt remélte, hogy a turné balkáni állomásain majd csak kiköszörül a csorbát. Zágrábban azonban legelső fellépését hatalmas tüntetés fogadta, úgy hogy a tüntetőket a rendőrségnek kellett az előadásról kivezetnie. Az első zágrábi fellépésnek, — eltekintve a tüntetéstől, — nagy közönségsikere volt, de a rendőrség tegnapelőtt hirtelen betiltotta Miss Baker további előadásait. Josephine Baker-nek tehát nem maradt más hátra, mint közölni tisztelői és hódoló hatalmas seregével, hogy pénteken este elutazik a horvát fővárosból. Teg-

nap este ki is vonult zágrábi hódolóival a pályaudvarra s utközben a járőrök között fényképeit szórta szét, hogy emlékével ezzel is felejtethetlenné tegye a zágrábiak előtt. Ezalatt a rokkantak egyesületének vezetősége arra kérte volt a charleston fekte tündéré, hogy pénteken este a rokkantak javára tartson előadást, kijárta a hatóságoknál azt, hogy Baker kisasszony fellépését mégis engedélyezzék. Az engedélyt csak az utolsó pillanatban adták meg, de a rokkantak még idejében kisérték a pályaudvarra és közölték vele az örömhírt. Josephine Baker erre azonnal visszatért a pályaudvarról és megtartotta az előadást, amelynek jvedelme a rokkant egyesületet illette. Az előadás után nyomban ki hajtattott az állomásra és örökre bucsút mondott a horvátok fővárosának, ahol művészetét csak a rokkantak számára engedélyezték.

Ovoda helyett elemi iskolát kér
a Köntös- és Hatvan-utcai kert
lakossága

A Köntös-kert és Hatvan uccai kert lakossága beadványt intézett a debreceni ref. egyházhoz, amelyben két-tantermes elemi iskola felállítását kéri. A kérelem, illetőleg a beadvány a következő:

Tekintetes Református Egyház!

Ajálított kertgazdák, mint a Hatvan uccai kert és a köntös-kerti református hívők megbízottjai, az összes ott élő lakók nevében és megbízásából mély tisztelettel kérjük a tekintetes Református egyházi nagytiszteletű vezetését,

míserint a tervezett ovoda állítása, illetve megvalósítása helyett kertsgünkben, lehetőleg a két kert központján, lehetőleg a Pozsony-úton egy kéttantermes elemi iskolát felállítani méltóztatásuk.

Indokainkat a következőkben bátor-

kodunk előterjeszteni:

Fent megjelölt kertsgünkben jelenleg 161 gyermek jár iskolába, ezek közül 154 református vallású egyén és 7 katolikus vallású egyén van 5 évet betöltött, így f. évi szeptember hónap-pal iskolaköteles egyén 45 van, a 4 évet betöltött gyermek kertsgünkben 41 van. Az előbb említett valameny-nyen református vallásúak, az utóbbiak közül is 40 református és csak 1 a katolikus, így a számbajelölhető gyermek 245 és ezenfelül 2 izraelita vallású gyermek van. Gyermekainknak télviz idején, illetve az év felében valóságos kálváriájuk van. Ruhátlanul, ugyszólván cipő nélkül kénytelenek hosszú kilométereket kitevő távolságról a messze Csap és Mester uccai iskolába összevissza fagyva bekinlődni.

Aminek természetes folyománya azután az, hogy dacára a jobb kerti levegőnek, az időjárás viszontagságainak kitett gyermekek között a halandóság aránylag nagy. Kertsgünkben nagyobbára csak szegényebb anyagi viszonyok között élő szülő lakik, akik alig tudják maguknak a létfenntartásukhoz szükséges összeget is előteremteni, így nincsenek abban a körülmények között, hogy gyermekeiket az időjárás viszontagságai elől a szükséges kellekkel elláthassák. Hozzá kell még vennünk azt a ténykörülményt, hogy a nagyobb távolság folytán, ugyszólván órákkal korábban kell gyermekainknek kora reggel utnak indulniok, hogy idejében a többi városi gyermekkel egyidejűleg az iskolájukba érkezessenek, ami pedig tekintettel a tél és esős idők ugyszólván borzalmas kellemetlenségeit, gyermekainkra egyenesen katasztrófális tényező is. Ezeket fontolóra véve, ismerve egyházunk nem-áldozatkészségét s hogy szegény sanyilódó hivat egyházunk segítség nélkül nem hagyta el soha, fordulunk alázatos lélekkel nemesszívű Vezetőségéhez s kérve atyai segítő jóindulatukat.

Kérelmünk megújításával magunkat atyai szeretetükbe ajánlv. vagyunk hívői tisztelettel

Kelt Debrecen, 1929. április 11-én.
Hatvan uccai kertgazda:

PRÉM JÁNOS.
Berek u. 12.

Köntös-kerti kertgazda:
Ifj. SZÜCS LAJOS,
Vendég u. 32.

Csillag kalapszalón-

ban eredeti bécsi modell kalapok
nagy választékban a legolcsóbb árban kaphatók
Csapó ucca 5.

Csak egy mosolyt

JÓ ÜZLET.

— Hát te most mivel foglalkozol?
— Butort adok el...
— Na és meg?
— Deméghogy! Már a sajátomat adom el...

GYALOG IS LEHET JÖNNI.

Egyheti kínos tengeri utazás után, a tengeri betegségtől szörnyen meggyötörve, féláljultan esik az asszony az öt váró ura nyakába. Ugyanebben a pillanatban a rakpart szélén egy buvár kapaszkodik a partra.

— Óh, ha legalább ezt megirtad volna nekem.

— Mit? — csodálkozik a férj.
— Hát azt, hogy gyalog is lehet jönni.

GRAFOLÓGUS LAZ IDEJÉN.

— Ettől a Schermantól sem kérének kölcsön...

— Miért?
— Na halld? Ó még Rotschildot is írást kér...

PINCÉBEN.

— Egyik bor jobb, mint a másik.
— Igazán? Melyik az az egyik?

UJ USZODA LÉTESÜL
DEBRECENBEN,
A KÜLSŐVÁSÁRTEREN.

A vidék egyre jobban bizonyosságát adja annak, hogy nem marad el a főváros mögött a sport szeretetében, hanem nem egyszer meg is előzi. — Budapesten hosszas tanácskozás és aggodalmas számítások előzik meg a régen várt versenyszoda felállítását, a vidék nagy városában egyre-másra épülnek a modern, nagyszerű uszodák. Debrecen is átértette a nyári uszodák és az uszó-sport fontosságát, amikor felépítette a nagyerdői uszodát, amelynél ideálisabb fekvésű és minden tekintetben szebb uszodája kevés van az országban. Amint értesültünk, rövidesen harmadik uszoda is épül Debrecenben. Bíró György teniszpályatulajdonos vette tervebe a Külsővásártér 16. szám alatt egy kisebb méretű uszómedence építését, mely rövidesen elkészül.

EJTŐERNYÖN DOBJAK LE
A PÓSTÁT
A REPÜLŐGÉPEKRŐL.

Barcelona, április 16. — (Havas.) Toulouse és Casablanca között közlekedő postaszállító repülőgép ma délelőtt Barcelona felett elrepülve, ejtőernyőre erősítve dobta le a Barcelonának szánt postát. Ha ez a kísérlet jó eredménnyel jár, akkor a jövőben általánossá teszik az ejtőernyőnek ilyen célra való alkalmazását.

Tejbárány

kilogrammja

1 P. 30

Mindennap kapható

Kovács Gábor
Szentanna-u. 49.

Kovács Kálmán
Erzsébet-u. 50.

RÁDIÓSOK!

A „Debrecen” szombati száma közli az egész jövőheti rádióműsort.

SZÍNHÁZ ÉS MOZI

MCSOB:

Szerda délután 3-kor ifjúsági előadás: Tüzek az éjszakában.

Szerda este C) bérlet: Dollárkirálynő.

Csütörtök: délután 3 órakor, zónaelőadásul: Tüzek az éjszakában.

Csütörtök este D) bérlet: Dollárkirálynő. Kovács Kató bucsufellépte.

Péntek bérletszünet, féláru tisztviselő-est: Tüzek az éjszakában. — Kardoss Géza fellépte.

Szombat bérletszünet, tisztviselő-est: Tábornok. Kardoss Géza fellépte.

Vasárnap délután fél 4-kor, mérsékelt árakkal: Ida regénye. Vigjáték.

Vasárnap este: Az utolsó Verebély lány. Ferenczy Marian és Tihanyi Janka együttes fellépte.

Hétfő A) bérletben. Horváth Nusi vendégfelléptével Sybill.

A SZÍNHÁZI IRODA HIREI:

Ma, szerdán délután 3 órakor:

Tüzek az éjszakában

Erről az előadásra csak karzat és erkélyülők kapható délelőtt és délután 2-3 óráig.

Holnap, csütörtök délután 3 órakor, zóna-előadásul:

Tüzek az éjszakában

A csütörtök délutáni előadásra felnőttek részére mindenféle jegy kapható 20 filléres karzat-állótól kezdve a legdrágább 160 filléres helyig.

Siessen még ma a jegypénztárhoz és el ne mulassza megnézni

Kardoss Géza

utólréhetetlen alakítását! Olcsó Lely árak!

Dollárkirálynő. Fall Leó gyönyörű muzsikája, nagyszerű operettje ma, szerdán C), holnap, csütörtökön este D) bérletben.

Kovács Kató

fővárosi primadonna vendégfelléptével. Az első három előadáson részt vevő lelkes közönség vastappal honorálta a hódító megjelenését, iskolázott hangú, temperamentumosan játszó vendégművész nő kitűnő teljesítményét és vele együtt ünnepelte Kovács Teres, Ferenczy Marian, Halasiné Unger, Antók Misoga, Tamás és Sugár remek összjátékát. A zenekar élén Szathmáry Endre, a kiváló dirigens fogta össze a solos és karénekeket, a rendezés Remete Géza avatott szakértelmét és stílusérzékét dicséri.

Városszerte élénk tetszést váltott ki.

Kovács Kató

tökéletes színjátszó kvalitása.

Tömögösen váltják elővételben a

Dollárkirálynő

ma és holnap esti előadásának jegyeit.

Tábornok — Kardoss Gézával a műszerepben, szombat este:

Tisztviselő-est

Kézolmányok alapján mátol kezdődőleg válthatók a

Tábornok

szombat esti féláru jegyel.

Ida regénye — kacagtató vigjáték.

vasárnap délután fél 4-kor.

Hétfőn felújítja a színház néhai Jakóbi Viktornak

Sybill

című, klasszikus szépségű, nagy operettjét, a közszeretettnek örvendő

Horváth Nusi

vendég-primadonna felléptével.

Mindent

nem tehetünk
a kirakatba, de
az alábbiakban
közöljük rend-
kívül olcsó tá-
jékoztató
árainkat:

Saját készítésű koverkó felöltő P. 68-tól

Minden napi viselésre tartós
szövet öltöny P. 36-tól

Sötétkék kamgárn öltöny P. 45-től

Férfi sportöltöny rövid vagy
hosszu nadrággal P. 44-től

Férfi sportnadrág P. 31-től

14-16 éves fiúknak való öltöny P. 32-től

8-10 éves fiúknak való ruha P. 14-től

Cégünk csak valóságos hírdet
tessék erről véletlenszerűen nő-
kül meggyőződni! — Cégünket
kérjük nem összetéveszteni!

Férfi, fiuruha

nagyruházunk
a Bika-szálló épületében van.

Magyar
Ruháipar

Debrecen legnagyobb férfi, fiuruha áruháza.

Mozgósínházak műsorai.
Vigszínház:

Szerda, csütörtök. Április 17. és 18.
Magyar filmattrakció!

Közkívánatra! Két és fél óras műsor!
Két rész egy előadásban! Uj kópia!

L E N G Y E L V É R

Regényes történet 8 felvonásban.

I. rész: Kakukfők.

II. rész: Lángok lovagja.

Főszereplők: Petrovics Szvetisláv,

Nagy Adorján, Bojda Juci, Szécsi

Ferkó, Lott Ila, Matyasovszky Ilona,

Ujváry Lajos.

Előadások kezdete: 6 és fél 9 órakor.

Apolló:

Szerdától vasárnapig.

Április 17-től 21-ig.

Világattrakció!

ZORO és HURU legújabb és leg-

szébb filmje:

A KÉT ALKOHOLISTA

(Hogy lett a két koppenhágai rik-

kancsból magánkutató.)

Az élet különös kalandjai 10 vidám

felvonásban.

Előadások kezdete: 6 és 8 órakor.

Felhívás! A mozgósínházakban az

előadások f. hó 22-től hétköznap 7

és 9, vasárnap 5, 7 és 9 órakor

kezdődnek.

Meteorban szerdán: „Önagsága
az ügyvédem.“ Bonyodalmas szerel-
mi történet 8 felvonásban. Carmen
Boni és Georg Alexandérral. Meg-
előzi: „Modern kalózkod.“ Amerikai
kaland 6 felvonásban. Victor Woon-
derrel. — Előadások: 7 és 9 órakor.

A MANSZ „ANYÁK
ISKOLÁJA“.

A debreceni Mansz „Anyák Is-
kolája“ hétfőn délután fél 6 óra-
kor kezdte meg fényes sikerrel
előadássorozatát, mely alkalom-
mal a nagyszámu érdeklődő közön-
ség zsufolásig megtöltötte a Mansz
Széchenyi uca 1. sz. alatti helyi-
ségét.

Dr Fráter Pálné szakosztályi el-
nök megnyitója után Kovácsy
Kálmán tartotta meg rendkívül
közvetlen hangú, érzésekben és
gondolatokban gazdag nagyhatású
beszédét. Utána Mellau Márton
pápai kamarás, a Svetits antézet
r. kath. tanítónőképzőintézetének
igazgatója tartotta meg magasan
szárnyaló, rendkívül tanulságos,
mindvégig lebilincselő szabad elő-
adását a „Jellemfejlesztésről“.

A hallgatóság mindvégig nagy
érdeklődéssel kísérte a nagyértékű
előadást és lelkes tapssal ünnepel-
te a kiváló előadót.

A legközelebbi előadás f. hó
április 20-án, szombaton délután
fél 6 órakor lesz a Mansz Széche-
nyi uca 1. sz. helyiségében, mely
alkalommal közreműködnek: vi-
téz Csánkyné Csernátó Janka, a
Dóczy leánynevelő intézet tanár-
nője a „Családi nevelés“ címmel és
dr Siegler János a Tisza István
Tudományegyetem közegészségtan-
intézetének tanársegédje: „A tej
jelentősége az emberi táplálkozás-
ban“ címmel, mely előadást rend-
kívül érekes vetített képekkel fog-
ja illusztrálni.

Rheuma, csúz, köszvény
ellen legjobb a régen bevált híres

Király balzsam

1 üveg 2 P 40 t

Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferenc

Debrecen, Aranyegyszaru gyógyszer-
tárban (Színház mellett.)

A NAP HIREI

Ejjeli fagy valószínű

Milyen idő volt és milyen idő várható.

A Földrajzi Intézet jelenti április 16-án:

Időjárásunk a tegnap jelzett irányban fejlődött. Az északi légáramlás már az éjszakai órákban megindult 2.2 mm. csapadék kiválasztás kíséretében. Az északi anticiklon hideg légtömegeinek előhaladását a nyugaton és délen kialakult depressziók megakadályozni igyekeznek, s így a megnövekedett nyomás különbségek viharos légáramlásban egyenlítődnek ki. — A légnomásnak ma este megindult emelkedése arra mutat, hogy a küzdelemben az anticiklon lesz a győztes. — A hőmérséklet süllyedése már a tegnapi nap folyamán megindult s tovább folytatódott, a maximum mindössze 9.9 C. volt.

Egyelőre még felhős idő várható kevés csapadékkal, később a holnapi nap folyamán a szél esencesedése, felderítés és éjjeli fagy valószínű.

Milodin pouder

80 fill., és 2 P. 40 fillér.
Mindentűt beszerezhető.
Jeszenszky Andor, Debrecen.
Telef. n. 17-71.

— A Templomegyesület pénteki délutánja. Április hó 19-én, pénteken délután 6 órakor a Kollégium dísztermében Zoltai Lajos folytatja és befejezi, már a múlt pénteken élénk tetszéssel fogadott előadását, a régi debreceni polgárságnak a magyar nemzeti művelődést is nagyszerűen előmozdító áldozatkészségéről s törhetetlen vallásos buzgóságáról. Az egyesület vezetősége most is szívesen lát minden érdeklődőt ezen előadásra.

— A takarékosági bizottság tegnap ülést tartott. Tegnap délelőtt a takarékosági bizottság, dr. Szentpéteri Kun Béla elnökelete alatt ülést tartott, a Városháza tanácstermében, ahol a tagok meglehetősen nagyszámban jelentek meg. Ezt az ülést több másik ülés is követi majd, mert a tanácskozások meglehetősen behatóak s részletekbe menők. Az ülésen megjelent Kovássy Kálmán erdőfőtanácsos is, mert az ő szakkörébe vágó ügyeket is tárgyalták. A bizottság ülése mint az előkészítő szakközösítések általában bizalmas jellegű és így zárt volt.

— Ha olcsón, tisztán, takarékosan akar főzni, akkor nézze meg a „Royal” szálloda nagytermében, folyó hó 20. 21. és 22-én tartandó gázipróba főzést és sültést. Belépődíj nincs. Főzés, sültés reggel 8 órától 1 óráig és folytatólag délután 3 órától este 8 óráig.

— Egyetemi hallgatók figyelmébe! Azok az egyetemi hallgatók s középiskolai tanulók, (fiúk és lányok), akik a nyári hónapokat osztrák polgári családoknál, vagy osztrák szüneik otthonokban kívánják tölteni, forduljanak a Magyar Főiskolai Utalgaztató Iroda osztrák osztályához. (Budapest, VIII. Üllői út 20. szám, I. emelet 5 a.). Levélcím: Dr. Hackel Ernő (Budapest I. Menei út 11-13), ahol minden kedden 10 órától 13 óráig díjtalanul felvilágosítást adnak.

A vádlott és a sértett is rosszul lett a törvényszéki tárgyaláson

Izgalmas jelenetek játszódtak le tegnap egy törvényszéki főtárgyaláson. Az egyik vádlott rosszul lett és pár perc múlva a szívbajban szenvedő sértett is ájultan esett le a székről.

Magánlaksértéssel vádolva kerültek a vádlottak padjára ifj. Benke Lajos és ifj. Benke Lajosné miképzési lakosok. A vádirat szerint már régebb idő óta haragos viszonyban álltak lakásadóijükkkel, Kiss Gyulánéval. Tavaly március 15-én azután annyira elmérgesedett közöttük az ellentét, hogy az udvaron veszekedni kezdtek, majd mikor a háztulajdonosnő a lakásba menekült előlük,

utána mentek és erőszakkal törtek be a lakásba.

Ezért azután magánlaksértés miatt indult meg ellenük a bünvádi eljárás.

Az ügy tegnap délután került a debreceni törvényszék Serly-tanácsa elé. A vádat dr. Horkay Ferenc kir. ügyész, a védelmet dr. Erdős Imre ügyvéd-jelölt képviselte. A vádlottak tagadták a vádat, a tanúk azonban ellenük

vallottak.

Már a második vádlott kihallgatása alatt észre lehetett venni, hogy nem érzi jól magát, majd egyszerre elsápadt és elhaló hangon suttogetta:

— Gyorsan vizek!

Az elnök erre felfüggesztette a tárgyalást, míg az asszony valamennyire magához nem tér. Mikor azonban a sértett: Kiss Gyuláné kihallgatására került a sor, az asszony, — aki szívbajára tekintettel széket kért magának, —

egyszerre, mint egy darab zsák, leesett székéről.

Most újra fel kellett függeszteni a tárgyalást és csak egy fél óra múlva lehetett folytatni. Azonban Kissné megegyezésre eljött, de pár perc alatt magához is tért.

A perbeszéd elhangzása után az elnök kihirdette az ítéletet: a törvényszék mindkét vádlott bűnösségét megállapította és Benke Lajost két hónapi fogházra, feleségét pedig két heti fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

— **Ügyvédi hír.** Dr. Papp Ignác ügyvéd irodáját Verbőczy ucca 4. szám alatt megnyitotta.

— **Kirándulás Hajdubárháza.** A debreceni ref. tanítóképzőintézetben évtizedek óta szokásban van, hogy a tanárok a legfelsőbb osztály növendékeit valamely nagyobb egyházközségbe elviszik az ottani iskolák megtekintése és tanulmányozása végett. Ezúttal folyó hó 20-án Hajdubárházra rándul ki az V. évfolyam 29 növendéke, dr. Veress István igazgató vezetése mellett. A tanulókat kísérni fogják még a pedagógiai 2 tanára, dr. Varga Jenő és dr. Novák József s a gyakorló iskolák vezetője Szűcs János és Orosz István. Az ifjak az egyházi és állami iskolák megtekintése után megkoszorúzzák a hősök emlékszobrát

Milodin arckenőcs

Törvényesen védve.

1 tégely

50 fillér, 1 P. és 1 P 50 fill.

nak ismertetését adó felolvasás, mely röviden felvonultatja a ma élő és virágzó nemzetközi kisegítő nyelvnek az eszperantónak az őseit. A műsoron szavaltatok, énekszám és két napkeleti mese is szerepel. Az egyik mese a Kaukázusból való, a másik egy humoros turkesztáni tatár elbeszélés. Érdeklődőket szívesen lát az önképzőcsoport.

— **Vásároljunk fényképezőgépet.** — Egy féltucat 9x12 színérzékeny, (18 Scheiner) fényképlemez csak 1 pengő. Egy féltucat 6 és félx9 csak 0.70 fillér. Springer papír, fényszaküzletében. — Amateur munkák szakszerű kidolgozása.

— **Váltóhamisításért egy évi börtön.** Özv. Váradi Sándorné esztári nap-szamosasszony egyik odaváló kereskedőnek tartozott 280 pengővel. Hogy tartozását kifizethesse, egy váltót hamisított, amelyre kezesként ráhamisította Tardi Miklós jómódu gazdálkodó nevét. Ezt a váltót aztán a debreceni Zálogkölesönző Banknál leszámítottatta és a kereskedőnél fennálló tartozását kifizette. Mikor azonban a lejárattal bekövetkezett, a bank nemcsak az adóst, hanem a kezes is felszólította és ekkor azután kiderült a hamisítás. Tegnap került Váradiné a debreceni törvényszék elé, amely beismerő vallomása után egy évi börtönre ítélte. Az ítéletet a vádlott megfellebbezte.

Milodin szappan

Egy drb
10 fill., 50 fill., és 1 P.

meglátogatják a híres orvos és író Földi János lakóházát és sírját. — Részt vesznek a polgári iskolások előadásán. Az ellátás összes költségeit a helyi birtokosságok, bank és szövetkezetek fedezik. Molnár Zoltán, Hajdubárház kiváló lelkesze minden lehető elkövet, hogy az életbe kikerülő tanítók ne csak hasznos ismereteket szerzenek Hajdubárházaon, hanem a társadalom szeretetének melegét is érezzék.

— **Hrabéczy plissében is vezet, géplissé, guovré.**

— **Uj szenzáció!** Varga fényképező új kirkafatiban, Plac ucca 7. szám.

— **A mindennapi étlap** a háztaszonyonak állandó gondját képezi most, ezekben a hónapokban. Friss főzelék és gyümölcs még nincsen. Fáradság tehát a Meinel-üzletbe, ahol főzelék dobozban, tézslanemű, mint makaróni, spagetti, kockatészta, zsemke a legjobb minőségben, olcsó áron kaphatók. Ha még nem vásárolt, tegyen próbavásárlást! Meinel Gyula Rt. Debrecen Ferenc József-ut 59. szám.

AZ ALLOMASON ELLOPTAK EGY NADUDVARI FÖLDBIRTOKOS ARANYORAJÁT.

Vakmerő zsebtolvajlás történt kedden reggel a debreceni vasútállomáson. Kertész Lajos nádudvari földbirtokos a reggeli vonattal bejött Debrecenbe, hogy ügyes-bajos dolgait elintézzze. Hét órakor ért a vonat be az állomásra és a vonatról kiszállva Kertész Lajos a kijárat felé tartott. Amint a kijárat-hoz ért, kigombolta kabátját, hogy a menetjegyet elővegye és a kijáratnál álló portásnak átadja. A jegyleadásnál meglehetősen tömeg torlódtott össze és Kertész nem is tudta a kabátját azonnal összegyűjteni. Csak mikor a tumultusból kikért, akarta a kabátját összegyűjteni, amikor egy pillantást vetett a mellényére és ijedten vette észre, hogy az aranylánc hiányzik. Benyúlt a mellényzsebébe, de bizony az arany óra is eltűnt a láncsal együtt.

Hiába nézett ekkor szét Kertész, senkit sem látott, akire gyanakodhatott volna és így a 250 pengő értékű aranyóra láncsal együtt nyomtalanul eltűnt. Kertész József ezután nem tehetett mást, mint az ismeretlen tolvaj ellen feljelentést tett a rendőrségen, ahol megindították a nyomozást.

— **Felgyógyul a szerencsétlenül járt motoros.** A TTC vasárnap lefutott futárversenyének egyik súlyos sebesültje vasárnap óta a debreceni sebészeti klinika betege. Az illető Gyenes Imre budapesti magántisztviselő, aki Debrecenből alig pár kilométernyire lebuokt gépéről és igen súlyos agyrázkódást szenvedett. Gyenes Imre a sebészeti klinika földszintjén a 2. sz. kórteremben fekszik, eszméletlen állapotban. Kedden reggel munkatársunk kiment a sebészeti klinikára, hol dr. Loessl János magántanár adjunktust kerestük fel, aki Gyenes I. sebesülésére vonatkozólag a következőket mondotta: Legnagyobb sajnálatomra meg nem engedhetem, hogy bár ki is beszélhessen Gyenes Imre betegünkkel. Ugyanis súlyos agyrázkódása van és nem szabad beszélnie. Kéthárom napon belül állapotja bizonyára olyan jól fog megváltozni, hogy akkor már látogatókat is fogadhat. Eddig komolyan aggódtunk érte, hála Istennek azonban már túl van a veszélyen. A beteget egyébként maga Hüttl Tivadar

Milodin szeploviz

megbízható szer.
1 tégely
1 P. 50 és 2 P. 80 fillér.

dr, a kiváló egyetemi sebész professzor is állandóan látogatja. A debreceni motorosok, amint Gyenes látogatókat fogadhat, azonnal felkeresik, és maguk is lehetővé teszik, hogy a kiváló sportman a legjobban találja magát. Mivel Gyenes Imre balesete kizárólag országúti szabálytalanság következménye, a rendőrség vizsgálatot indított annak kiderítésére, hogy a balesetet ki okozta.

— **Művészi olajfestmények, szentképek, legnagyobb választékban, jutányos áron, részletfizetésre is kaphatók** Antalffy József könyvkereskedésben, Szent Anna és Varga ucca sarok.

Gyászrovat

Özv. Tóth Istvánné szül. Torkos Juliánna 56 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 17-én délután 4 órakor lesz, a Várad utcai temető halottasházától, a ref. egyház szertartása szerint, a Várad utcai temetőbe. A temetést Dankó tem. vállal rendezi.

Rácz Miklós 8 napos korában elhunyt. Temetése folyó hó 17-én délután 2 órakor lesz, a Péterfia utcai temető halottasházától, a ref. egyház szertartása szerint, a Péterfia u. temetőbe. A temetést Gebauer Károly és Tsa tem. vállal rendezi.

László Lajosné szül. Papp Mária 63 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 17-én délután 3 órakor lesz, a Szent Anna utcai temető kápolnájából, a gör. kath. egyház szertartása szerint, a Szent Anna utcai temetőbe. A temetést Gebauer Károly és Társa tem. vállal rendezi.

Kecskés András 37 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 18-án délután 4 órakor lesz, a Kossuth utcai temető kápolnájából, a ref. egyház szertartása szerint tartandó ima után, a Kossuth utcai temetőbe. A temetést Csaruka „Kegyelet” tem. vállal rendezi.

Özv. Dobozi Andrásné szül. Nyiri Zsuzsanna 74 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 18-án délután 3 órakor lesz, a Pacsirta utca 30. sz. háztól, a ref. egyház szertartása szerint, a Kossuth utcai templomban tartandó ima után, a Kossuth u. temetőbe. A temetést Fehértói temetkezési vállalatja rendezi.

Tóth Sanyika 5 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 17-én délután 11 órakor lesz, Debrecenből Egyekre szállítva, a róm. kath. egyház szertartása szerint, az egykori családi sírboltba. A szállítást Fehértói tem. vállal rendezi.

Özv. Gergelyesik Andrásné szül. Katona Zsuzsanna 67 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 17-én délután 4 órakor lesz, a Szent Anna utcai temető kápolnájából, a róm. kath. egyház szertartása szerint tartandó beszentelés után. A temetést Fehértói tem. vállal rendezi.

Parkasovszky Ferenc, okleveles gazdasági 26 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 17-én délután 4 órakor lesz, a Szent Anna utcai temető kápolnájából, a róm. kath. egyház szertartása szerint, a Szent Anna utcai temetőbe. — A temetést Fehértói tem. vállal rendezi.

— **Születések.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő születéseket jelentették be: László János napszámos, leány Ida. Tóth István gépész, fiu István. — Szilágyi József földmives, leány Margit. Szilágyi Pál mézeskalácsos, I. Mária. Csobai István fuvaros, fiu András. Tardik István földmives, fiu Sándor. Gyöngyösi István gazdálkodó I. Margit. Gyulai Mihály kőműves, fiu László. Balogh Sándor földmives, leány Mária. Lörcinc István napszámos, fiu István. Bajdosó József Máv. lakatos, I. Ilona. Miskolczy József rendőr, leány Margit.

PUCH!
motorkerékpárok
képviselő

Vértessynél
Debrecen, Hunyadi-utca 22.

Képviselők kerestetnek:
Hajduban és Biharban.

Ismét betörtek egy Piac-utcai üzletbe

Kiakart ruházkodni tavaszra a betörő.

Az utóbbi időben a debreceni betörők előszeretettel látogatják meg a Piac utcai üzleteket. Csak nemrégiben tettek látogatást Frank Testvéreknél, majd utána a Berzéki-féle fotózóüzlet kirakátában, most pedig a Piac és Hatvan utca sarkán levő Plattner és Goldhammer-féle ruháüzletben tettek látogatást.

A betörő ugylátszik a közeledő tavaszra akarta felfrissíteni a ru-

határát és csak egy rend tavaszi ruhát és egy felöltőt vitt el, ami egyébként arra is mutat, hogy a betörőt valaki megzavarhatta a munkájában. A betörést a cég tulajdonosai vették észre, akik éjszaka az üzletük előtt elmenve, észrevették, hogy az üzlet bejártának a vaskorlátja ki van feszítve. Feljelentést tettek a rendőrségen, ahol a vakmerő betörő kézrekerítésére megindították a nyomozást.

A pipától kigyulladt a szoba a Bethlen-utcán

Vészes tüzilárma verte fel kedden délelőtt az egyébként nyugalmas Bethlen utca esendjét. Riadtan bugott a tüzoltó autó szirénája és rohant az utca népe a tüzilárma nyomán. A tüzoltóautó a Bethlen utca 52. sz. ház előtt állapodott meg, ahol azonban semmi sem árulta el, hogy a házban tüzeset volna. Tűz már nem is volt, mert a részen levő házbüliek elfojtották a keletkező szobátüzet.

Az történt ugyanis, hogy *Ujváry György idősebbkoru gazdálkodó az ablak mellett ülve pipára gyújtott. Pipa-*

gyújtás közben az ablakon csúszó könnyű függöny valahogy tüzet fogott és hirtelen lángalobbant.

Ujváry György megijedt a fellobbanó lángoktól, de nem vesztette el a lélekjelenlétét és segítségért kiáltva maga is igyekezett a tüzet elfojtani, amely a függönyről már áterjedt a többi bútorokra is. A gyorsan elősiető házbüliek azonban egykettőre elfojtották a tüzet, úgyhogy a tüzoltóknak már nem is akadt dolguk. A kár mintegy 300 pengő.

— **Kultúrest a Haláp-háromhegyi iskolában.** A tanyai kultúrafejlődésnek gyönyörű példáját szolgáltatja Tóth Miklós állami tanító és felesége önfeláldozó kulturmunkájuk eredménye a K. Papp János „Tépett rózsák” c. 3 felvonásos népszínmű várakozáson felüli sikert eredményezett előadása, mely még a múlt évi, bámulatraméltó „Gyimesi vadvirág” című népszínművel elért páratlan sikert is jóval felülmúlta. A tanyai művészetnek nevezhető műkedvelő ifjúság, úgy egyénenként, mint egyetemlegesen jól megérdemelt tapsviharokat váltottak ki a zsufolásig megtelt tanterem hallgató közönségéből. A közönség nagyrésze be sem tudott jutni a terembe, így a rendezőség a színdarabot 1929. április 17-én, népművelő előadással kapcsolatban kénytelen volt közkívánatra megismételni. A szereplő ifjúság meghatározó beszéd keretében köszönte meg Tóth Miklós állami tanítónak és feleségének azt az önfeláldozó és mégis szeretetteljes nagy munkát, amellyel őket ily szép siker eléréséhez eljuttatták. Külön is kimutatták hálájukat és szeretetüket Tóth Miklósné urasszony-nak, sok szép virágcsokrok átnyújtása mellett, aki férje mellett mindvégig hű segítőtársa volt az elmúlt hideg téli időjárás elképzelhetetlen akadályai közepette, amiért a szereplők is megbecsülésre méltó hálát s elismerést érdemelnek. A szereplők névsora: Ifju Tóth István (Haláp 13), Hüse István (Haláp 5.), Kováts Rózsika, Kováts Katica, Kováts András és ifju Kováts József (Haláp 7.), szám alatti lakosok, Kozma Ilonka, Kozma Bözsike, Kozma János nagycseri lakosok, ifju Szabó József (Haláp), Helmeci József (Haláp 2.), Csarnaj Eszti (Haláp 3.), Csonka Juliska (Haláp 25.), szám alatti lakosok. A műkedvelő előadást reggelig tartó vig tancmulatság követte, Jenei Tibor debreceni jóhírnevű magyar muzsikája mellett. A hallgató közönség nevében Kálmánhelyi Lajos debreceni kisbírókos és Nyírmartonfalva község főbírája hálás és szívhez szóló

meleg szavakkal köszönte meg az iskoltanítójának az eléggé meg nem hálálható kulturmunkáját. Végül Isten bő áldását kérte egész családjára.

— **Ha olesón, tisztán, takarékosan akar főzni, akkor nézze meg a „Royal” szálloda nagytermében, folyó hó 20., 21. és 22-én tartandó gázipróbatűzést és sütést. Belépődíj nincsen. Főzés, sütés reggel 9 órától 1 óráig és folytatólag délután 3 órától este 8 óráig.**

— **Állandó fényképlállítás Varga fényképész új kirakatalban, Piac u. 7.**

— **A debreceni ref. Kollégium Országos Diákszövetsége, április hó 18-án csütörtökön délután félhat órakor a református gimnázium tanácstermében (I. emelet), tartja első választmányi gyűlést, melynek tárgya: 1. Jelentés a szövetség alapszabályainak belügyminiszteri jóváhagyásáról. 2. A főtitkár és a főpénztárnok jelentései. 3. A Kollégium hősihalott diákjainak emléke. 4. Az évi közgyűlés idejének és lefolyásának megállapítása. 5. Esetleges indítványok.**

— **Husz pengő jutalom egy elveszett gyűrűért.** A rendőrségen bejelentették, hogy tegnap délután a Piac utcai üzletben egy „Inci” bevésésű aranygyűrű. Mivel a gyűrű nem annyira értékes, mint inkább emlékként kedves tulajdonosának, ezúton közöljük, hogy a becsületes megtaláló a „Tiszántúli Hírlap” szerkesztőségében a gyűrűért 20 pengő jutalmat kap.

— **Felakasztotta magát egy 64 éves asszony.** Nagylátán tegnap délelőtt felakasztotta magát özv. Csoma Dezsőné szül. Zagyva Ilona 64 éves asszony. Szobájának mestergerendájára hurkolt kötelet s erre akasztotta fel magát. Mire a szomszédok észrevették, már Csománé halott volt. Tettét gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

— **Eljegyzés.** Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő eljegyzést jelentették be: Dr. Miskolczy László—Veress Mária.

— **Fizessen Ön is elő a Debreceni Hétfői Újságra!**

Elhíjasodásnál, köszvényénél és cukorbetegségeknel

a természetes „Terenc József” keserűvíz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója alapította meg, hogy a Ferenc József víz-kúra nagyon szép eredményt vezet. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Huszonöt fillér egy kötet regény

Lapunk hasábjain január és február hónapban közöltük a „Fekete kastély” című érdekes regényt, melynek szerzője, a fiatal írói nemzedék tehetséges tagja, Várhelyi Gyula. Olvasóink közül igen sokan fejezték ki abbéli óhajukat, hogy a regényt jelentessük meg könyvalakban is. Ez meg is történt és a „Fekete kastély” igen csinos kiállításban könyv alakban is megjelent, még pedig két kötetben.

Ennek a rendkívül érdekes regénynek az ára rendkívül olcsó, kötetenként mindössze 25 fillér, — tehát a két kötet mindössze 50 fillér. Ezzel az olcsó árral olvasóinknak óhajunk kedvezményt nyújtani és azt a „Debreczen” minden olvasója ezért a kedvezményes árt megkaphatja lapunk kiadóhivatalában József kir. herceg-utca 1. sz., de megrendelheti az újság-árusoknál is. — Talán rámutathatunk arra, hogy ilyen olcsó regényt még fővárosi kiadóvállalatok sem tudnak nyújtani, ezzel is olvasóinknak igyekszünk szolgálatot nyújtani, hogy pár fillérért hozzá juthassanak könyvalakban ehhez a regényhez.

A kedvezményvel bárki élhet, annak igénybevételehez semmi igazolás nem kell és a regény köteteket 25 fillérért kiadóhivatalunk bárkinél kiszolgáltatja.

— Zsarolási bűnper egy el nem küldött levél miatt. Zsarolással valóvala került a debreceni törvényszék elő Takács László debreceni pénzügyőr.

A vádirat szerint lakójától: Bene Emmától úgy akarta a hátralékos lakbért behajtani, hogy frt neki egy levelet, amelyben megfenyegette, hogyha nem fizeti ki a tartozását, úgy magzat elhajtásért feljeleníti. A törvényszéki főtárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy ő ugyan megírta a levelet, de el nem küldte, hanem azt a leány a szekrényében találta meg és magához vette. Ezzel szemben Bene Emma tanúkat nevezett meg arra, hogy neki a levelet a postás kézbesítette ki. Erre vonatkozólag a bíróság több tanu kihallgatását rendelte el és evégből a főtárgyalást elnapolta.

Veszélyben

van az egész épület, ha a vízvezeték rossz tehát ha

saját érdekeit szem előtt tartja úgy telefonáljon sürgősen a 917-nek, hogy a

háza

vízvezeték berendezését hozza rendbe. — Fű őp Miklós vízvezeték szerelő mester Debrecen, Csapó utca 3. sz.

x Engel István zongoraművész hangversenye április hó 20-án, szombaton este 8 órakor a zenede dísztermében. Jegyek a Méliusznál.

— A kormányzó öccse május 5-én érkezik haza Kongóból. Budapestről jelentik: A kormányzó öccse, Horthy Jenő a vele levő vadásztársasággal, május hó 5-én érkezik meg a belga Kongóból Budapestre. A zsákmány 8 elefánt, 17 vadbivaly, egy oroszán, 2 rinocerus és tömördek leopárd és antilop. Ifj. Horthy István nagyszerű mozgófelvételeket készített a vadonban tanyázó nagy vadakról.

— Fejszével kettéhasította a fejét. Egerből jelentik. Az olasz vérbosszúra emlékeztető borzalmas gyilkosság történt a hevesmegyei Pusztahivégen. Bogyi János földmives baltájával szét-hasította régi haragosának, Kocsis Istvának a fejét. A gyilkosság előzményei egy évvel ezelőttre nyúlnak vissza, amikor Kocsis István egy szóváltás során véresreverte Bogyi János édesapját. Bogyi János ekkor vérbosszút esküdött Kocsis ellen és csak az alkalomra várt, hogy a tervét végre hajthassa. Bosszúszomját az idő sem csillapította s most egy év múltán Bogyi elérkezettnek látta az időt. Kocsis István szénát fuvarozott. Esteledett, amikor az utolsó kocsi szénát rakta. Észre sem vette, hogy a távolabb foglalatokodó Bogyi fejszével közeledik feléje. A fiatal földmives nesztelenül közelítette meg gyűlölt ellenségét, — majd egyetlen csapással kettéhasította fejszével Kocsis István fejét. Az áldozat holtan rogyott össze. A gyilkos ezután csodálatos lelkinyugalommal befejezte a halott Kocsis félbenmaradt munkáját a szénarakást, majd bement a faluba, jelentkezett a csendőröknel. „Visszaadtam a kölcset” mondotta meglegedetten. A csendőrök a gyilkost letartóztatták és beszállították az egri kir. ügyészség fogházába.

— Halálhírek. Az állami anyakönyvi hivatalban a tegnapi napon a következő halálhíreket jelentették be László Lajosné gk. 63 éves, Piac ucca 16. szám. özv. Tóth Istvánné ref. 65 éves, Erzsébet ucca 37. szám. Kovács Barna ref. 33 éves, Arany János ucca 61. szám. Mező Róza rk. 2 hónapos, Pesti ucca 4. szám. Kelemen Géza ref. 3 hónapos, Pesti ucca 4. szám. Székely Erzsébet gk. 5 hónapos, Ebes 12. szám. Vértess; Ferencné ref. 35 éves, Nyír-bátor. Kiss András ref. 77 éves, Pac 11. szám. Szabó Sándor ref. 68 éves, Onossa ucca 19. szám. Berecz Erzsébet ref. 16 hónapos, Fáyútló 31. szám.

— „Asszonyt” hozott a házhoz a háromhetes legényke. Kedves történetről ad hírt egyik olvasónk: Pálmonostoron szombaton hajnalban egy major mellett a kocsiúton újszülött leánygyermeket találtak. A teljesen meztelen csecsemőt bevitték a község házára, ahol a délelőtti folyamán meg is keresztelték. Mária lett a neve a lelketlenül kiltett csöppségnek, aki valóságos fel-fordulást idézett elő a községben, mert a jó pálmonostoriak egymással versenyezve ajánlkoztak, hogy fel-nevelik a talált csecsemőt. Egy derék, fiatal házaspár kapta meg a kis Máriát. A fiatal párnak egy háromhetes fiúgyermek van. A fiatal apa boldogan vállalta a kisleánykát és büszkélkedve jegyezte meg: „Ügyes legény az én fiam, még csak háromhetes s máris hazahozta az asszonyt” A kis Mária jövője tehát biztosítva van, a csendőrség azonban megindította a nyomozást hogy az édesanyját kézrekerítse.

Legújabb tavaszi kalap-
ujdonságok megérkeztek a

Roboz kalapszalomba

Szent Anna
ucca 5. sz.

Rázuhant a súlyos tükr a kilenchnapos gyermekre és agyonülötte

Kedden este borzalmas véletlen áldozata lett egy kilenc hónapos kisgyermek.

A Miklós ucca 25. szám alatt lakik Puzsár Piroška munkáslány. Kilenc hónapos gyermekét egy pár percre egyedül hagyta. Ez alatt az idő alatt történt a szerencsétlenség.

A kisgyermek ugyanis az ágyon feküdt, amely fölött egy súlyos tükr függött. Edig ismeretlen okból a tükröt tartó szeg meglazult

a falban és a nehéz tükr rázuhant a gyermekre s a koponyáját összetörte. A szerencsétlen kisgyermek azonnal szörnyen meghalt.

A kihívot orvos már nem tudott segíteni rajta, csak a beállott halált konstataálta.

A borzalmas szerencsétlenséget bejelentették a rendőrségnek, a mely megindította a nyomozást, hogy a kisgyermek haláláért nem terhel-e valakit a felelősség.

v Engel István zongoraművész hangversenye április hó 20-án, szombaton este 8 órakor a zenede dísztermében. Jegyek a Méliusznál

— Nyilvánosan megbotoznak egy délafrikai farmert, aki agyonkínította néger béresét. Londonból jelentik: Egy délafrikai város törvényszéke néhány nappal ezelőtt tíz botütésre ítélte Naphte farmert, mert olyan súlyosan bántalmazott egy benszülött bérest, hogy a szerencsétlen belehalt a sérüléseibe. Az ítélet egész Dél-Afrikában óriási szenzációt keltett. A védő felelősséget nyújtott be az igazságügyminiszteriumhoz, amely tegnap megerősítette az ítéletet. A farmert most nyilvánosan meg fogják botozni.

— Mussolini pénzsegélyt küldött egy Magyarországon élő olasz családnak. Mussolini, — mint ismeretes, — nagy akciót indított Olaszországban a sokgyermekes családok segélyezésére. A Duce agyanéz az akciót a külföldön élő olaszokra is kiterjesztette s a napokban 500 lírát küldött a Szöche-Rimány községben élő Boschetti F. olasz állampolgárnak, akinek 10 élő gyermeke van.

— Egy budai kereskedő öngyilkossága. Budapestről jelentik: Hétfőn délután a Horthy Miklós út 9. számú házában egyik II. emeleti lakásában Eiser Nándor kereskedőt vértől borítva, eszméletlenül találta a felesége. A kereskedő kétszer a fejébe lőtt, az egyik revolvergolyó a halántékán hatolt keresztül, a másik kilötte az egyik szemét. A súlyosan sérült Eiser Nándort, aki valamikor dúsgazdag ember volt s ma is tekintélyes vagyonu budai kereskedő, a Rókus-kórházba szállították. A kórház orvosai bíznak abban, hogy Eiser életben marad. Öngyilkosságának oka ismeretlen.

— A pozsonyi lélekkufárság. Pozsonyból jelentik: A lélekkufárság miatt letartóztatott Fischer Teréz bűntényében megállapította a rendőrség, hogy nem mondott igazat, mikor azt vallotta, hogy ő szöktette meg egy évvel ezelőtt Bécsből a nyomtalanul eltűnt kis Polna Stefit s eladta egy Dolmar nevű vagyonos bécsi lakosnak. A bécsi rendőrség a pozsonyi megkeresésre és Fischer Teréz adatai alapján kinyomozta ezt a Dolmar s így tudódott ki, hogy már 13 évvel ezelőtt meghalt. A leánykereskedés vádjá miatt őrizetben levő Fischer Teréz többszörösen büntetett előéletű, sok város rendőrségével volt már baja és a pozsonyi nedőrség ma a budapesti kapitányságot is megkereste, hogy nyomozzon az elvetemült leány előlétele után.

— Jegyváltás közben megloptak egy nádudvari gazdálkodót. Kedden reggel Debrecenben jött Kertész Lajos nádudvari gazdálkodó. Ügyei végeztével visszakart utazni Nádudvarra. Odaállt a pénztárhoz, hogy a vasutijegyet megváltsa, de mire a pénztáros elé ért, már hiába kereste tárcáját, valaki kilopta a belső zsebéből. Azonnal a rendőrségre sietett, ahol feljelentésére megindult a nyomozás a zsebtolvaj kézrekerítésére.

— Óriási deficittel záródott a világ-sikerkes kölni Pressa. A világhírű kölni Pressa-kiállítás elszámolása most készült el. A deficit teljes összege 800 ezer márká, nem számítva azt a 700 ezer márkát, melyet a városi üzemek szolgáltatásaiért kelene még kifizetni. De ebben az összegben az állandó építmények költségei sincsenek benne. — Ezeket majdnem 18 millió márkára becsülik.

— Egy bornagykereskedő vadász-szerencsétlensége. Kispestről jelentik: Stemmer József kispesti bornagykereskedő, ma délelőtt nagyobb vadásztársaságban vadászott az alsódbasi határban. Stemmer egy szalonkát lőtt, s lehajolt érte, hogy felvegye. Közben a vállán lógó vadászfegyvere elsült. A sörteket Stemmer fejét valóságos szétromcsolták, úgyhogy nyomban meghalt.

— Elfagyott a vetése, — felakasztotta magát. Gyuláról jelentik: Németh A. 33 éves földmives, Csorvás alatt az egyik tanyán volt haszonbéres. Minden vagyonát belevetette a földbe. A zord tél után a fiatal gazda egyre reménytelenebbül látta vetése pusztulását. Amikor látta, hogy mindene elpusztult halálra szánta magát. Istállójában a gyeplőszárral az egyik gerendára felakasztotta magát.

— Kötőtűvel és ollóval megölte magát egy asszony. Szolnokról jelentik: Szabó Lajosné jászbernéyi asszony, a szolnoki bábaképző tanfolyam hallgatója öngyilkossági szándékkal kötőtűvel felszúrta ütőerét, majd ollóval elmetszette. Bár azonnal segítségére siettek, rövid idő alatt elvérzett és meghalt.

Butorok

jótállással
résztelvezetésre is

Debreceni Fainar és
Faforgalmi R. T.

Király-u. 4. (Pontos címre
üdvözlünk.)

— Egy hatalmas kigyó megtámadta a feherautót. Az afrikai Sattatból érkező jelentések szerint Marrakech mellett az országúton egy négy méter hosszú kigyó megtámadott egy arra haladó teherautót. A kigyó rávetette magát a kocsi és igyekezett azt körül fogni. A soffőr már-már veszélyben forgott, amikor mentőötlele támadt és megnövelte a kocsi sebességét. Ily módon sikerült a kigyót elgázolnia. A hatalmas állat rövidesen elpusztult. A kigyó méretei a marokkói állatvilágban teljesen szokatlanok és azt Sattatban közszemlére tették.

Szerkesztői üzenetek

CSITVÁRI KRÓNKA. A kérdéses és beküldött adat nem igen felelhet meg a kívánalmaknak, mert kollégiumi adatokat gyűjtenek. Mindenesetre eljuttatjuk írását a kérdéses helyre. A Csokonai-Kör értesülésünk szerint még ebben a hónapban dönt a pályázatok ügyében. A kéredezett tárcájában azonos a megírttal. A másik írónak nem álnéve a kéredezett a név, valódi név. Írásaira csak azt mondhatjuk, hogy nekünk a közönség szemével kell nézni minden írást és semmiféle mellékkörülmények nem befolyásolhatnak s főleg nem az a cél, hogy „O” észre vegye. Most küldött írásairól legközelebb.

LONKA, IBOLYKA. Dr Balla Bertalan városi tanácsnok jelen a Városházán szíveskedjenek jelentkezésükkel érdeklődni, ahol még bizonyára elfogadják ajánlközásukat.

CRÉDÓ. Jelen és multkori írásainak is sorát ejtjük. Csak türelmet kérünk, mert még igen nagy hátralékban vagyunk sokakkal szemben. Ha csak rajtunk állna, úgy akár mindennap szeretnénk helyet adni.

BARI M. Megérkezett, pedig már azt hittük, hogy ez is eltűnt. A képet nagyon nehezen várjuk. Üdvözlését köszönettel viszonozzuk.

TAVASZVÁRÁS. Így nem szabad a tavaszt várni, mert még pogányabb hideg lesz.

L. E. Mindenesetre írja meg a nevét és válasszon valamelyes írói nevet, hogy mi is tájékozódva lehessünk. Ennek sorát ejtjük.

NEMZET ÁLMA. Még nem érte el a mértéket. A jövőben a papir egyik oldalára tessék írni csak.

IGAZOLVÁNYOK. Forduljanak bizalommal a főispáni hivatalhoz, hol minden biztonnal elintézik és kiadják a kérdéses igazolványokat.

K. S. Sajnos szorult helyzetében nem is tudunk tanácsot adni, legfeljebb azt, hogy nem ajánlatos a határon való járás, mert egyszer nagyon ráfizelhet és még elégtételt se szerethet majd.

NE HAGYJ EL. Ennek az elővétel-sása után egész biztos, hogy elhagyjuk. Így jobb, ha a mi titkunk marad az írás.

KIVÁNCSI SZINHÁZBARÁT. Azt kérdezi tőlünk, hogy mivel tudja, kik a tagjai a színügyi bizottságnak, arra kíváncsi, hogy kik szavaztak a mellett, hogy a színházat továbbra is Kardossnak adják ki. Sobasem szoktak megírni, hogy ki hova szavaz, mert nem akarjuk, hogy a közvélemény megharagudjon a javaslatok ellen szavazókra. Kíváncsiságát azonban kioldatjuk, íme közöljük, kik szavaztak Kardoss mellett és kik ellene: Suroth Jenő, Grösz Nagy Ferenc, Kardoss Gyula és Balogh István Kardoss mellett szavaztak, a többi tagok mind az új pályázat kiírása mellett foglaltak állást.

Gazdaság - ipar - kereskedelem

E hó 22-ig jelentsék be a fagykárosult gazdák vetőmag iránti igényüket

Tengeri és köles vetőmag kölcsön kerül szétosztásra. — Hadházy főispán a háromszázezer pengős kereten kívül még körül 40 ezer pengő hitel kizárólag a debreceni gazdák részére kiosztotta.

Ismeretes az a szomorú, szinte katasztrófális fagykár, amely a rendkívül kemény tél miatt a magyar gazdákat sújtotta. Különösen a buza vetés szenvedett hihetetlen mértékben, úgy hogy nem egy helyen alig maradt épen valamennyi vetés. A bajt az illetékes körök hamar észrevették és kellő időben meg is tettek minden intézkedést.

Dr. Hadházy Zsigmond főispán már a múlt két szerdáján értekezletet hívott össze, melyen a gazdaközönség képviselői és azoknak a szerveknek megbízottai jelentek meg, melyek hivatászerűen foglalkoznak gazdasági ügyekkel. — Ezen az értekezleten elhatározták, hogy dr. Hadházy Zsigmond főispán felkéri, működék közre minden tekintetben, hogy amennyire csak lehet, a fagykár okozta bajok szándékosan, elsősorban természetesen vetőmagok kiutalásában.

A megindított akciónak meg is lett az eredménye. — Dr. Hadházy Zsigmond főispán nemcsak sürgős feliratot intézett a minisztériumhoz, hanem személyesen is Budapestre utazott és hathatós közbelépése ezután olyan eredményes lett, hogy háromszázezer pengős hitelkeretett bocsájtott a földművelésügyi miniszter dr. Hadházy Zsigmond főispán útján rendelkezésre a vetőmagok beszerzésére a hajdumegyei gazdák részére.

Ezt az összeget nem pénzben osztják fel a fagykárt szenvedett gazdák között, hanem vetőmagot vásárolnak érte, amelyet úgy osztanak ki, hogy az értékét kamatmentes kölcsönnek tekintik, amelyet október 31-én kell visszafizetni.

A földművelésügyi miniszter ebben az ügyben azonnal rendeletet is bocsájtott ki, amelyben az egész segélyakció lebonyolításával dr. Hadházy Zsigmond főispánt bízta meg.

aki haladéktalanul központi-bizottságot alakít meg, amely aztán a vármegyei gazdasági felügyelőség, illetőleg Sörgőth Jenő főfelügyelő személyes felügyelete mellett osztja ki a vetőmag segélyt.

Dr. Hadházy Zsigmond főispán már tegnap délelőtt értekezletet hívott össze és a földművelésügyi miniszter rendelete értelmében a bizottság azonnal meg is alakult. Az első legsürgősebb intézkedéseket megtették. Az értekezleten jelen volt Debrecen város képviselőiben dr. Vásáry István polgármester, aki nagy örömmel vette tudomásul, hogy

a főispán a háromszázezer pengőn kívül 40.000 pengőt kizárólag a debreceni gazdák részére kiosztotta.

Minden díjeséretre méltó az az eljárás, amellyel a vetőmag segélyt a lehető leggyorsabban akarják kiosztani. Minden bürokratikus eljárást, amennyire csak lehetséges, mellőznek. A legsürgősebben rendelkeztek a községi jegyzőket — hogy elkerüljék az írásbeli érintkezést és olyan gyors tempóban történik meg a segélyezés, hogy 8

napon belül a vetőmag a földben is legyen.

Dr. Vásáry István polgármester a debreceni gazdák részére kiutalt vetőmag kiosztása céljából nyomban az értekezlet után felhívást bocsájtott ki a városi tanács által, hogy a gazdák minél hamarabb hozzájussanak a városban is a vetőmag segélyhez.

A városi tanács felhívása a következőképpen hangzik:

HIRDETMEY.

A városi Tanács értesíti az érdekelteket, hogy a Földművelésügyi miniszter ur a m. kir. gazdasági felügyelőség útján a fagy által sújtott birtokok vetőmagellátása céljából kamatmentes tengeri és köles vetőmag kölcsönt engedélyezett.

Felhívja a város mindazon gazdákat, akik ezen kamatmentes vetőmag kölcsönt igénybe akarják venni, hogy folyó évi április hó 22-én déli 12 óráig ebbebbel igényüket a városi adóhivatal illetékes kerületénél a hivatalos órák alatt jelentsék be. Ezen e célból folyó hó 21-én vasárnap délelőtt is hivatalos óra fog tartatni.

A bejelentésben közölni kell, hogy hány katasztrális hold területre és hány mázsa tengeri vagy köles vetőmag szükséges.

A vetőmag kölcsön kamatmentesen 1929 évi október hó 31-ig fizetendő vissza készpénzben.

A földművelésügyi minisztérium a vetőmagot természetben bocsájtja a gazdaközönség rendelkezésére és nagyon kivételesen, csak abban az esetben kapnak a fagykár által sújtott mezőgazdák készpénz kölcsönt, hogyha a termény kölcsön kielégítése után a rendelkezésre álló összegből még marad valami.

Közli a városi Tanács, hogy elsősorban a 200 holdon alóli birtokok részesülnek a vetőmag kölcsön akcióban.

Debrecen, 1929 évi április 16.
Városi Tanács.

Üzleti helyzet a vasszakmában.

A husvétii ünnepek a vasszakmában sem hoztak javulást, a tavaszi cikkek forgalma még mindig nem tudott teljesen kialakulni. Hiszen a tavasz valójában csak alig egy-két napja, hogy beköszöntött. A sokáig húzódtól egészen elzárta a gazdákat attól, hogy a szokásos tatarozásokat, javításokat a gazdasági épületeken és azok környékén elvégezhessék.

Most meg a gazdasági munkák vannak soron. Így csak a gazdasági eszközökben, ásó, kapa, gereblye, öntöző van forgalom.

A rossz üzletmenet súlyosbítja az a körülmény, hogy a gazdaközönség anyagi helyzete nyomasztó, meg van náluk esetleg a szükséglet, de fizetni nem tud. Hiába csökkentette a vidéki vaskereskedelem a minimumra haszon százalékát, hiába áll rendelkezésre nagy és választékos raktárával, nem megy a bolt! Pedig a vaskereskedelem a kihitelezések terén is elment a legvégső határokig.

A szerszámipiacon a kőmfes szerszámokat keresik különösen, aminek a

jele, hogy az építőipar már foglalkoztatja munkásait.

Faáruban a kapa- és ásónyelvek, kubikos talicskák keresettek.

A kovácsok hozzáálltak a azekérvásalásokhoz és a jövő héten megtartandó országos vásáron mindenki remél egy kis keresetet.

Élénk volt a forgalom az elmúlt héten butorrugókban, gyalukban, kádárszerszámokban, furógépekben, valamint mezőgazdasági gépekben.

Óriási a kereslet kerékpárokban. Eddig a hazai ipar kerékpárok készítésével nem foglalkozott. Azt mind külföldről hozták be. Ujjában a kerékpárok és alkatrészeket nálunk is készítenek, bár a zömét Németországból hozzuk be még most is. A kerékpározás igen elterjedt s ma már alig van falu, ahol az iparos, de még a földmivelő is ne kerékpáron közlekedjen.

Április 22-én lesz a mátészalkai vásár.

A debreceni kerületi Kereskedelmi és Iparkamara közli érdekeltségével, hogy Mátészalka nagyközség országos vásárát mindennemű állatfelhajtással 1929. évi április hó 22-én tartja meg.

A városi adóhivatalban kell jelentkezni kölcsönvetőmagért.

A Gazdasági Egyesület ezúton tudatja, miszerint a fagykárokat s a vetőmagkölcsön igényeket a városi adóhivatalban kell bejelenteni április 17-től 22-ig bezárólag. A bejelentéseket amál a kerületnél kell megtenni, amelynél az illető gazda az adóját fizeti.

A debreceni állatvásár.

A lóvásárban a felhajtás közepes, a kereslet kicsi. Jöminőségű ló 500 pengőtől felfelé, közepes 300 pengőtől felfelé, silány 60 pengőtől felfelé.

A vágómarhapiac a felhajtás közepes, vágómarha kilónként elősúlyban minőség szerint 50—84 fillér, szopósborjú 7C5—1 pengő, jármosok párja 600—1100 pengő, fejőstehén 250—450 pengő darabonként.

A vásárban kevés adás-vétel történt, látszik, hogy közeledik a nagyvásár.

Iparosok figyelmébe!

Gyakori eset, hogy azok a munkaadók, akiknél leventeköteles alkalmazott van, mulasztás esetén nem fordítanak kellő gondot a mulasztás igazolására. Ugyanis minden esetben amikor a testnevelési óráról az alkalmazott elmarad s az elmaradás nem lesz igazolva, a testnevelési vezetőség bírságolási határozatot küld ki, mely ellen 15 nap belül felelőzettel, vagy igazolással lehet élni. Ha a határidő lejár, a mulasztásból eredő bírság közzéigazgatási uton, közadók módjára behajthatnak. A munkaadók a bírságolási határozattal szemben rendszeren később védekeznek, amikor már helytálló indokok mellett sem lehet a büntetés végrehajtását meggátolni.

Saját jól felfogott érdekében kérjük és figyelmeztetjük érdekelteket iparosainkat, hogy minden alkalommal amikor bírságolási határozatot kapnak a testnevelési vezetőségtől, tizenöt napon belül közvetlenül járjanak el a testnevelési mulasztás igazolása végett, nehogy elhanyagolás esetén magukat kellemetlenségeknek tegyék ki.

A mulasztás csakis komoly indokkal igazolható, például, ha a tanonc, vagy segéd beteg lett s ezt orvosi bizonyítvánnyal igazolja, továbbá kilépés, felszabadulás, törlés stb.

Ipartestület.

Debreceni piaci árak.

A zöldségpiac a felhozatal a zsidó ünnepek előtt igen nagy volt. Az árak kissé emelkedtek. A baromfiipiac az árak kissé estek, mivel a felhozatal igen erős volt. Nagyon élénk volt még a vásár a lisztpiacon, de a

kenyérpiac nem mondhatjuk oly élénknek a forgalmat. Lányha volt a forgalom a gyümölcsipiacon.

Árak a zöldségpiac: fehér káposzta 80—90, veres káposzta 80—90, kelkáposzta 120, cékla 3, spenót 120—150, petrezselyem 80—85, sárgarépa 30, zeller 70, kalarábé 60, bab 80—100, veres hagyma 10—12, fokhagyma 50—70, burgonya 15—28 fillér kilója, karfiol 100—150, saláta 8—16, zöldhagyma 10, hónapos retek 20, sóska 8—15, spenót 15—20 fillér darabja, illetve tányérja és csomója.

Árak a baromfiipiac: tojás 10—11 fillér darabja, tyúk 6—8.50, kacsa 8—8.55 pengő párja, liba 2.50—2.80, kacska 2.40—2.60, pulyka 1.50—1.80, kápan 2.10—2.20, tyúk 2 pengő kilója.

Árak a gyümölcsipiac: alma 80—220, aszalt szilva 80—100, dió 140, aszalt körte 100, dióbél 440 fillér kilója.

Árak a kenyér- és lisztpiac: barna kenyér 32, nullásliszt 38, kenyérliszt 33.

Terményfőzsde

A Budapesti Árutőzsde hivatalos árfolyamai: Buza tiszavidéki 77 kg-os 25.65—25.85, 78 kg-os 25.90—26.10, 79 kg-os 26.20—26.30, 80 kg-os 26.35—26.45, felsőtiszai 77 kg-os 25.35—25.55, 78 kg-os 25.60—25.80, 79 kg-os 25.90—26.00, 80 kg-os 26.05—26.15, fejmegyei, bácskai és dunántúli 77 kg-os 25.20—25.40, 78 kg-os 25.45—25.65, 79 kg-os 25.75—25.85, 80 kg-os 25.90—26.00, pestvidéki 77 kg-os 25.25—25.45, 78 kg-os 25.50—25.70, 79 kg-os 25.80—25.90, 80 kg-os 25.95—26.05, rozs pestvidéki 22.65—22.85, rozs más 22.65—22.83, árpa Ia 26.50—27.00, árpa közép 26.25—26.50, sörárpa felv. 28.00—29.00, árpa egyéb 27.00—27.50, köles 27.50—28.50, zab Ia 26.20—26.50, zab közép 25.60—25.90, tengeri tiszai 29.20—29.30, tengeri egyéb 27.90—28.10, repce — korpa 19.00—19.25 P.

A határidőpiac hivatalos árfolyamai: Búza májusra 25.28, 25.35, 25.33, 25.36, zárlat 25.33, 25.34, októberre 26.57, 26.56, 26.72, 26.68, zárlat 26.68, 26.96.

Rozs májusra 22.78, 22.82, 22.78, 22.86, 22.84, zárlat 22.85, 22.87, októberre 23.85, 23.90, 23.87, zárlat 23.86, 23.87.

Tengeri májusra 27.60, 27.70, 27.62, 27.56, zárlat 27.56, 27.58, júliusra 27.6, 27.90, zárlat 27.90, 27.92.

VÁSÁROK SORRENDJE:

Április 17-én: Balatonfüred, Dombóvár, Siófok (sertésvásár nincsen), Zomba. Sertés- és kirakodóvásár: Rudabánya.

Április 18-án: Berettyóújfalun, Hedrehely, Nagyjéla, Páka, Somogyvár (sertésvásár nincsen), Tiszafüred. Kirakodóvásár: Lővő, Lő- és marhavasár: Sarkad.

Április 19-én: Cenger, Komádi, Szentest. Kirakodóvásár: Sarkad.

Április 20-án: Gölle (sertésvásár nincsen). Kirakodóvásár: Szentest.

Április 21-én: Baja, Érsekudkert, Jászvásár, Nagykáta, Nagykőrös. Lő- és kirakodóvásár: Debrecen.

Április 22-én: Diósjenő, Dunapentele, Egyek, Harkány, Kiskomárom, Kunhegyes, Mátészalka, Noma, Noszlap, Debrecen (sertésvásár nincsen), Pécsvárad, Rakamaz, Sajószentpéter, Szigetvár (sertésvásár nincsen), Veperlét. Állatvásár: Felsőfűreg (sertésvásár nincsen), Szécsény.

Április 23-án: Büdöskény, Dömcsér, Gelej, Iván, Kerkasztentmiklós, Pincehely, Soltvadkert, Szombathely, Kirakodóvásár: Felsőfűreg, Szécsény, Debrecen. Állatvásár: Köröstársu.

Búzatermelési verseny elhalasztása.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara ez évre búzatermelési versenyt kíván rendezni. Mikor azonban nemrégén erre vonatkozó hirdetményét kiadta: még a tavaszi fagyok miatt az őszi búzában is szenvedett nagymérvű kárak nem voltak úgy megállapíthatók, mint azután nap-nap mulva inkább látható lett. E nagy pusztulás súlyosan befolyásolná egy ilyen búzatermelési verseny eredményeit, nem vezetne a Tiszántúli rendszerinti helyzetének megfelelő megállapításokhoz. Ezért a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara elhatározta, hogy búzatermelési versenyét ez évben nem tartja meg, illetve azt jövő évre halasztja el.

Felhívás kenderrost termelésre.

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a tavasz folyamán több ízben felhívta a gazdaközönseget az olajos magvak termelésére, mellyel a termelés változatosabbá tételével a termények értékesítésének kedvező irányban való elősegítése érhető el.

Az olajosmagvak, így elsősorban a lenmagtermelésre az olajgyárak szerződést azonban már nem fogadnak el, mivel 1929 évre lenmagtermelésre előirányzott területet teljes egészében lekötötték.

Az abnormisan hideg tél és az utó-fagyok következtében kifogyott vetések pótlása sok gondot okoz a gazdáknak, mert a tavaszi talajmívelések késedelmé, továbbá a késői tavaszodás következtében sok tavaszinak, pl. árpának, zabnak későn történő vetése nem bíztható sikerrel.

Tehát ily körülmények között oly termények vetése lesz irrodokolt, melyek jól értékesítési lehetőségei biztosítva vannak s vetésük még nem késő.

E körülményre figyelemmel a Kamara felhívja a gazdaközönseget figyelemmel, hogy a Pannónia Kender- és Lenipar r.-t. még bármily mennyiségben és nagyságu területre köt kenderrost termelésre szerződést.

A gyár által rendelkezésre bocsátott vetőmag ára kamat nélkül a kenderkőr vételárából kerül levonásba, melyet q-ként 8 pengőért vesz át a gyár.

A kenderrost termelés elősegítésére kat. holdanként 80 pengő termelési előleget bocsát a gyár a termelők rendelkezésére megfelelő váltófedezet ellenében.

Azok a gazdák, kik kenderrost termeléssel óhajtanak foglalkozni, forduljanak közvetlenül a Pannónia Kender- és Lenipar r.-t.-hoz, honnan a vetőmagot azonnal leszállítják s egyidejűleg a termelési szerződést aláírás végett megküldik.

A Kamara figyelmébe ajánlja a gazdáknak a kenderrost termelését, amivel a kifogyott őszi vetések elmaradt jövedelmét pótolhatják.

Tengerivetőmag beszerzés.

A Debreceni Gazdasági Egyesület az állami vetőmagakció keretében kívül sürgősen tengerivetőmagot szándékozik rendelni. Felhívja azért a gazdaközönseget, hogy akik ezen tengerivetőmagból rendelni akarnak, igényüket az egyesület titkári hivatalában legkésőbb 17-én, szerdán jelentsek be a hivatalos órák alatt d. e. 8-1-ig és d. u. 3-5-ig. Az igénybejelentéssel egyidejűen métermázsánként 15 P előleg fizetendő s a tengeri készpénzben lesz kifizetve. Akik a fagykárosultakat segélyező állami vetőmagakcióra már esetleg jelentkeztek, azok szintén jelentsek be, hogy ezen készpénzben fizetendő tengerivetőmagból részesülni óhajtanak-e?

SPORTHIREK

A III. KER. FC JÁTSZIK VASÁRNAP DEBRECENBEN.

Többhetes szünet után vasárnap végre ismét bajnoki mérkőzéshez jut a debreceni közönsege, mégpedig vérbeli heves küzdelemhez, mert a Bocskay ellenfele a bajnoki tabella negyedik helyén levő III. ker. FC jóképességű csapata lesz. A III. ker. FC csapatát nem kell a debreceni közönsegnak bemutatni, hiszen minden alkalommal szép sportot nyújtott a Bocskayval való találkozására. Az ősszel a Bocskay Budapest 2:2-re végzett az óbudai csapattal, most azonban a kerületiek nagyon szépen szerepeltek, mert vasárnap biztosan győzték le a Kispeszt csapatát, amely előző héten 3:0-ra győzte le a Bocskayt és eldöntetlenül játszott a Hungáriával. A III. ker. FC debreceni látogatása tehát elsőrangú sporteseményt fog nyújtani.

A BOCSKAY IS MEGMAGYAROSÍTOTTA JÁTEKOSAINAK NEVÉT

A névmagyarosítási akció örvendően terjed profi egyesületeink körében. Az Újpest és Somogy után most a Bocskay vezetősége határozta el, hogy az összes idegenhangzású nevű játékosairak nevét megmagyarosítja.

A játékosok már mindnyájan választottak is új nevet. Ezek az alábbiak:

- Hübner—Hubai
- Dettrich—Debreceni
- Wampetich—Vámos
- Keveczky—Keveházi
- Semler—Szemes
- Mertin—Marosi.

Ez az új „jőnévű” csapat vasárnap a III. ker. FC ellen mutatkozik be. A meccsen játszani fog Molnár is, ki a Somogy ellen pompás formát árult el s a közönsege nagy szeretettel fogadta.

A III. kerületi FC ellen tehát előreíthatólag ez a tizenegy fogja képviselni a debreceni színeket: Hubai — Molnár, Fejér dr. — Vámos, Sággy, Keveházi — Markos, Vincze, Teleky, Szemes, Marosi.

PÜNKÖSDKOR POZSONYBAN JÁTSZIK A BOCSKAY

A husvétii ünnepek futball nélkül teltek el Debrecenben, bár az idő is rendkívül kedvezőtlen volt, azonban a valószínűleg kedvezőbb időjárást hozó pünkösdkor sem lesz Debrecenben program. A Bocskay ugyanis pünkösd első napján Szombathelyen játszik a Sabaria ellen, míg most a Pozsonyban járt Nemzeti vezetősége pünkösd másodnapjára lekötött egy mérkőzést a Bocskaynak a jóképességű Bratislava ellen. Ilyenformán pünkösdkor az amatőrökre vár, hogy ünnepi programot nyújtsanak a debreceni közönsegnak, amely bizonyára hálás is lesz az egyre jobban fejlődő amatőröknek.

BARÁTSÁGOS MÉRKŐZÉS

Kabai SC—Működgyári TE 3:1 (0:1). FELHÍVÁSOK.

Felhívom a Ferenc József FC csapatát, hogy vasárnap délután 2 órára a DKASE pályán jelenjenek meg a következők: Egri, Szabó, Erdélyi, Virág, Giant, Polodnyák, Asenbrenner, Bácskai Somogyi, Karácsony, Hermann.

Felhívom a Borbély FC következő játékosait, hogy jelenjenek meg folyó 17-én fél 9-re a megbeszélt helyen: Erdélyi, Puludnyák, Tordai, Goldstein, Borsos, Schwarcz, Szendrei, Teremi, Somogyi, Herman, Asenbrenner. Tartalék: Urszán.

Arverési hirdetemény.

A debreceni kir. járásbírósnak 1929. Pk. 28357. számú végzése folytán 1501 P 80 fillér tőke a fizetett összeg betudásával, ennek megítélt kamatai 279 P 69 fillér eddigi és a még felmerülő költségek behajtása végett lovag Berks Lajos ügyvéd javára debreceni lakos ellen 1929. évi április hó 18. napjának déli 12 órakor Debrecenben Széchenyi ucca 3. számú háznál 2190 P-re becsült ingók u. m.: bútorok stb. bírói árverésen a legtöbbet ígérőnek esetleg becsáson alul is eladotnak az 1881. évi LX. tc. 107. és 108. §. értelmében.

Debrecen, 1929. évi március hó 28. napján.

Rákóczy László
bir. végrehajtó.

395/1929. Vh. szám.

Arverési hirdetemény.

A debreceni kir. járásbírósnak 1929. Pk. 28393. számú végzése folytán Goldmann Mihály végrehajtónak 100 P 20 fillér tőke, ennek megítélt kamata és 29 P 84 fillér eddigi és a még felmerülő költségekből és járulékaiból álló követelésének behajtása végett, a fizetett összeg betudásával 1929. évi április hó 17. napján délután 2 órakor Debrecenben Honvéd ucca 19. sz. házban elárverezem azon 4570 pengőre becsült ingókat, melyek a debreceni kir. járásbírósnak 1928/346. sz. végrehajtást rendelő végzése alapján a Pk. II. 20535/1928. sz. végrehajtási jegyzőkönyvben 1—4. sz. alatt le- és felül-

foglalva lettek u. m.: Kenyérdagasztó gépeket stb.
Debrecen, 1929. évi április hó 1. napján.

Rápolthy János
kir. bír. végrehajtó.

VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

Debrecen sz. kir. város a kertészi uccáin létesítendő gyalogjárda burkolatozási munkálatai biztosítására nyilvános zárt ajánlati versenytárgyalást hirdet, készül:

1. cca 5160 m² ócska tarmac anyag felhasználásával készitendő (sótány) aszfalt járda,
2. cca 25400 m² betonjárda,
3. cca 5000 m² kongóteglá járda.
4. cca 5500 m² közönseges vastéglá járda.

Ajánlat csak a kiadott ajánlati úrlapon tehető.

A kifrási művelet a műszaki ügyosztály (Rendőrségi épület, Kossuth u. 20. sz. III. 106. sz.) kapható 4 pengő lefizetése ellenében a hivatalos órák alatt.

Ajánlatok zárt lepecsételt borítékban „Ajánlat kertészi járdák készítésére” felírral a polgármesteri hivatalban adandók be 1929. évi május hó 8. napján délelőtt 11 óráig.

Ajánlatok felbontása ugyanezen napon déli 12 órakor a városháza tanács-termében.

Debrecen, 1929. évi április hó 12.
VÁROSI TANÁCS.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyedüli felvételi hely: József kir. herceg utca 1. Arany Bika épület. Egyszer fizet és két lap: a DEBRECZEN és TISZÁNTÚLI HIRLAP közli apróhirdetését. — Apróhirdetésekre telefonon felvilágosítást a 7-89. telefonszámunk alatt kaphat.

Betöltendő állás nők részére

Egy
szalma varrónót, ki „Anitán” tud varrni s egy kéziélényt és egy tanulóélényt felvesz „Anny” kalapszalom. Csapó ucca 47. sz. 540

Egy
bejáró azonnal felvételt, esetleg lakással. — Kandia ucca 6. szám, hátul az udvarban. (P)

Bejárónét
keresek, ki takarítást vállal. Cím Mayer üzlet, Simonffy ucca 1. szám. 534

Gyakorlott
segédállányokat, tanuló-lányokat felveszek, — Emmy divatszalon, — Piac ucca 79 szám. 528

Keres
magános uriaszony lehetőleg árvaléányt el- és üzleti dolgok elvégzésére. Csapó 88. — trafik. 502

Bejárónét
keresek délutánra. Jelenkezés 3—6 óráig, Szoboszlói ut 2. sz. Alépcső 14. ajtó. 508

Betöltendő állás férfiak részére

Egy
szabósegéd felvétetik, kismunkára, Rákóczi ucca 30. szám. 538

Kifutó
fiut vagy lányt, 15 év körülit felvesz Engel ékszerész, Piac u. 52.

Irodába,
ügyes, jószámoló, jóbeszélőképességgel bíró, megbízható, szorgalmas tisztviselőt keresek. Cím a kiadóban. 530

Szabadmajoros
közeli tanyába keresetlik, Berek ucca 4. sz. alatt. 539

Ajánlat

PADLÓLAKKOK
magas fényű, legkiválóbb minőségben, legszébb színekben nagyon olcsón kapható. Stern festéküzletben. Piac ucca 10. Bikkával szemben. 1a

Nikkalez.
ezüstöz rézcillárokat minden színre galvanizál Földvári, Széchenyi ucca 55.

Olesó árákon
beszerezhetők elsőrendű hentesárakat. Friss húst, szalonnát, hájat stb. Sózott sütnivaló szalonnát, 1.90 kilogramját. Szücs Béla hentesüzletében, Szent Anna ucca 39. sz. 12a

KÖLTÖZTETÉSEK
KET zárt bútorszállító kocsikkal, társzerekekkel vagy teherautóval szolid árak mellett, helyben és vidéken vállal: Debreceni Angol-Magyar Szállítványozási R.-t. Ferencz József út 72. a Royal szállodával szemben. Telefon: 37. Tisztviselőknek árendgdmény. 18a

Tengeri,
árpa, zab és burgonya 100 kg-nál nagyobb tételben beszerezhető, vagy telefonon megrendelhető. — Búszorményi úti Haugya-telegen levő terményraktárban. Telefon délelőt: 2-37, délután: 12-23. sz. 1261

Női kalapok
5 pengőért. Alakítások 2 pengőért Ábrahám-nál. Csapó u. 19. 303

Órajavitások,
ékszer javítások, legolcsóbban, Varga ékszerész-üzlet, Mester u. 12. szám. 42

Urbígyek
figyelmébe Elegáns tavaszi angol kabátokat és kőszűmőket a legszébb kivitelben készítek. Utcai ruhákat jumperruhák, angol kabát 16 P-től. Utcai ruhák 8 pengőtől készül. Bálint Margit, Hunyadi u. 18. Varrnitanulni leányok felhívotnak.

Arpa vetőmag,
cukorrépa és nád kapható a városi szűkgyűti gazdaságban. Telefon 2-97. szám. x

VILÁGHIRO

(Opel) kerékpár egyed-
árusítása, — valamint
Ipag, Steyr kerékpárok
olcsó eladása heti vagy
havi részletre. Minden-
féle alkatrészek a leg-
olcsóbban beszerezhe-
tők Bodmónál, Csapó
uca 68.

Tennisz racketek
húrozása, javítása —
szakzszerűen Tanczer
hangszerkészítőnél —
Debrecen. Batthyányi
utca 6. sz. 37a

Sürgönydrót
használat kerese 4
métermázsát azonnali
megvételre. Cím a ki-
adóban. xx

„Csabagyöngy”
1-2 éves, iskolázott gyö-
keres szőlővesszők ke-
resek. Ajánlatot e lap
kiadóhivatalába kérek.

Fehérnemű
függöny, ágyszerítők,
varráshoz házakhoz
ajánlkozom. Faragó u.
10. sz. 516

Megérkeztek
a „Tündérújjak” aján-
dék gobleinéhez szűk-
sleges ovál keretek, —
melyek a legolcsóbb ár-
ban beszerezhetők, —
Blattner Gyula üveges
és képkeretező üzleté-
ben. Piac uca 89. sz.
alatt. 20-a

Mindenféle
bádagos és vízvezeték-
szerelési munkát, vala-
mint azok javítását
szakzszerűen és jutányo-
san készít Burg Ignácz
bádagos és vízvezeték-
szerelő mester. Csapó
u. 11. Telefon 9—59.
Tanulni felvételük. 7a.

**Jég- és tűz-
biztosítók**, kik a
szakmában teljes jár-
tassággal bírnak, fix-
fizetéssel és jutalékkal
alkalmazunk. Phoenix,
Simonffy uca 1. 13-a

Ablakok,
minden nagyságban ké-
szítenek kaphatók Blattner
Kálmán ablakgyártási
telepén, volt Szív uca
11. sz. 267

Homokot
füdőkészítéshez házhoz —
szállítók köbméteres sze-
kereként három pengő
öven fillérért. Megren-
delhető délelőtti telefo-
non: 10-72. 244

Ugorka
ecetes, vizes, kímérve
és a literes üvegekben
a legolcsóbban besze-
rezhető Lindenföldnél,
Dégenfeld-tér, Telefon
79. 43a

ifj. Máthé János
vízvezeték, csatorná-
zás és központi fűtés
berendezési vállalata.
Elvállal: vízvezeték,
csatornázás, központi
fűtés, fürdő és egész-
ségügyi berendezések
készítését és minden e
szakmabeli javítások-
kat. Kívánatra költ-
ségvetések és tervek
készíttetnek. Iroda és
műhely Csapó utca 24.
sz. (bent az udvarban)
Telefon 3-21. 186

Fizetek
kilogrammonként, —
osontért 7 fill. kovács-
vasért 4 és fél fillért.
Adok kovácsoknak ha-
szonvasat 8 fillértől.
Transmissió, szíjtárcsa,
csapágyak, mérlegek,
sinvasgerenda, leg-
olcsóbb árakon. Ócska
fémek vétele s eladása
Ócskavasútnál. — kis-
állomás megett. Telef.
6-28. szám. 1942

Borotválás 20 fillér.
Hajvágás 30 fillér. —
fazonra 40 fillér, baby
vágás 40 fillér. Miklós
ucca 58. szám. Toma.
533

Cipőjét
talpalnitalpalni Kovács-
hoz vigye, mert 3 pen-
gőért kruponból talpal.
Verbőczy u. 2. 495

Helyesbítés.
Domb u. 19. számnál
nem 18 pengő a strapa-
csizma, imnt a vasár-
napi számba megjelent,
hanem 28 pengő. 510

VILLA
vagy házhelyet keresek
megvételre. „Házhely”
jellegre ajánlatokat ké-
rek ár. nagyság, hely-
megjelöléssel. x

Kereslet

Régi-pénzeket,
könyveket, bélyegeket,
képeket veszek, Mester
ucca 12. szám. 44

Tisztviselőtelepi
tenniszpályára 10 ta-
got keresünk. Tagsági
díj egész szezonra fe-
jenként 20 pengő. Fi-
deklódni Triesti Bizto-
sítóról, délelőtti 9-11-ig.
Telefon 542. 254

Megvételre
keresek 100 méter ipar
vágányt. Cím: Hon-
véd uca 34. sz. 534

Háromezzer
ócska téglát veszek. —
Árpád tér 38. Kormány.
488

Bikszadis
üveget bármely meny-
nyiségben sürgősen ve-
szek, az Arany Bika
fürdő melletti csemege-
üzletben. 516

Kétszoba,
mellékhelyiségekkel ki-
adó. Villany vízvezeték
lakásba bevezetve. —
Csillag uca 87. sz. 529

Egyszoba,
konyhás lakás, gyer-
mektelen házaspárnak
kiadó, Erzsébet uca
5. szám. 535

Kiadó
egyszoba, konyha, élés
kamara, Korponai u.
7. szám alatt. 536

Egyszoba,
konyha, speiz, fás-
kamara, május 1-re ki-
adó, Késes uca 72. sz.
alatt. 525

Kiadó
kétszoba, konyha, —
speiz, pince, kamara,
villanyvilágítás, külön
udvar, Bujdosó uca
34. szám. 526

Kétszoba,
konyha, május 15-re
kiadó, Rákóczi uca
67. szám. 523

Egy
szép nagy ucai szoba,
konyha és spájz május
1-ére kiadó. Gyöngyvi-
rág 21. 503

Két szoba,
konyha, kamarás la-
kás május 15-ére ki-
adó. Wesselényi tér 7.
494

Kiadó
egy szoba, konyha és
speiz. Szoboszlai ut 4.
számnál nyílt új uca
8. sz. 491

Modern
két szoba, előszobás s
egyszobás lakás mellék-
helyiségekkel kiadó. —
Vénkert, Domokon u.
16. 490

Udvari
egy szoba, konyha ki-
adó. Darabos 9. 493

Kiadó
a Bőszörmény uton a
13. sz. ház. Bővebbet
dr. Brunnernál, Csapó-
u. 22. sz. 507

Kiadó
elsejére szoba, konyha,
Vendég u. 82. 518

Azonnal
kiadó egy szoba, kony-
ha, fűregmentes. Oláh
Károly u. 8. sz. 472

Kiadó
május 1-re 1 nagy szo-
ba, konyha, kamara,
jóságért megenged-
ve, villany bevezetve.
Hadházi ut 35. szám.

Magasföldszinti
3 szobás lakás kiadó
május 1-re. Értekezhe-
ni a kapunál levő la-
kásban Fazekas Lajos
őrnál. Megtekinthető 9
—12, 3—5 óra között
Meszena uca 26.

Kiadó
két nagy szoba, konyha
kamara, előszoba má-
jus 1-re. Ujkert, Lehel
u. 39. 268

Butorozott szoba

Különbejáratu
csinosan butorozott
szoba azonnal kiadó,
Széchenyi uca 31. sz.
első keresztépület. 526

Különbejárati
2 uccaj egymásbanyiló
parkettes, butorozott
szoba. Külön is kiadó.
Cím a kiadóban. 501

Két
férfi kvártélyost felve-
szek. Teleki u. 40. 00

Szépen butorozott
szoba, azonnal kiadó,
új épületben, Arany
János uca 56. szám,
baloldalt. első ajtó. Sz.

Kiadó
uccaj butorozott szoba
egy-két személynek, —
Bercsényi uca 37. 439

**Üzlet,
műhely, raktár**

Kiadó
májusra kirakatos
nagy üzlethelyiség Pé-
terfia uca 8. Értekez-
ni a háztulajdonosnál.

Kiadó
azonnal bármilyen mű-
helynek alkalmas ud-
vari helyiség, Péterfia
ucca 8. szám. 532

Üzlethelyiség
a város legforgalma-
sabb helyén átadó. Cím
a kiadóban. 485

Kiadó
egy jóforgalmu vegyes-
kereskedés, — áruval
együtt és eladó egy szí-
vógázmotor, Gerébi-te-
lep 19. sz. Értekezni le-
het Gorzsás Mártonnál,
Hajduböszörmény, Kö-
zép-kert 128. 499

Borbély
üzlet forgalmas helyen
kiadó azonnal elfoglal-
ható. Sámsoni ut 9.

Fűszerüzlet-
berendezést keres ki-
sebb méretűt. Deutsch
Albert és Fia. 506

Kedvező alkalom.
Csinos urivendéglő, a
belvárosban, jogfolyto-
nossággal, biztos meg-
telhet. Pár ezer pengő-
vel már átvehető. Ér-
deklődők „Szerencsés”
jellegre írjanak a kiadó
ba. 432

Jóforgalmu
fűszerüzlet lakással. —
Kedvező feltételekkel,
átadó. Cím a kiadóban.
444

Eladó ingócság

Eladó
öntött vaskályha, fes-
tett ágy és komót, Ná-
dor uca 24. sz. 521

800 cm kéthengeres
kétszemélyes, oldal-
kocsis, „A. J. S.” motor
kerékpár eladó. Érte-
kezni a 4-30 telefonon.
lehet. 470

Eladó
fél öl száraz, tölgy-
hasáb tűzifa. Cím a ki-
adóban. 522

Eladó
új, fényezett hálóberen-
dezés, Bárczi uca 3-b.
szám. 1876

Hintó
egy és két lóra, gumi-
kerékkel szánkatalppal
kifogástalan állapotban
eladó, az Angol Király-
nő udvarában. 350

Eladó
2 féregmentes ágyso-
drony, vízvezeteki kagy-
ló, 5 méter, 5 cm. vas-
cső, Rákóczi uca 67.
szám. 524

Magánjáró
cséglőgarnitúra előnyös
fizetési feltételekkel el-
adó. Tiszántúli Mező-
gazdasági Hitelintézet
Rt.. Kossuth u. 8. 9a

Ablakok
minden méretben, üveg
altók eladók, cselédágy,
üveges kredenc, ágyak
többszörűi fizetésre és
egyszoba, konyha, fél
udvarral, Wolaffka u.
2, kiadó, azonnal be-
költözhető. 420

Kétfajtós
ruhaszekrény eladó. —
Kossuth u. 25, kereszt-
épület. 520

Szőlővesszőeladás!
Kétéves, gyökeres, faj-
tisza szőlővessző meg-
rendelhető — Balkányi
Béla nyirmartonfalvi
gazdaságában, vagy te-
lefonon: Nyirmarton-
falva 2. sz., vagy Deb-
recen 4—59., vagy sze-
mélyesen Debrecen, Jó-
zsef kir. herceg u. 5.
szám, az Arany Bika-
fürdő melletti csemege-
üzletben. 515

Két
oldal prima háziszalon-
na eladó. Ajtó u. 13.
519

Egy
jókarban levő billiárd-
asztal jutányosan eladó
Telétlen, Népkör. 484

Eladó
ócska téglá, eszerép, vá-
lyog, fedélfa igen ol-
csón. Értekezni Salét-
rom u. 22. 486

Egy
szétnyitható asztal, egy
toalettkör, két szék
olcsón eladó. Hatvan u.
53, ajtó 3. 514

Eladó ház

10.500 pengőért
áron alul ma, szerda
estig még lefoglalható
a Homok u. 106. számú
ház Nagy-iroda vagy a
tulajdonosnál. 487

Villa,
Nagyerdő alatt, adó-
mentes épület, olcsón
eladó, Sáros építész-
mérnök, Csapó uca 23
szám. Telefon. 414

Eladó állatok

Tenyész-
bikaborju, pírís-farka,
jó tejelő anyától szár-
mazik, egy két éves, s
egy egy éves, mint szám
feletti, egy homoki gaz-
daság tehenészetéből el-
adó. Cím a kiadóban. x

Egy
vöröstarka tenyészbika
eladó, Maróthy Gy.
ucca 32. szám. 512

Eladó állatok

Eladó állatok

Eladó
új, adómentes ház, —
Kacz-telep, Cserei u.
8. szám. Értekezni le-
het Turi Mihálynál, —
Vargakert, Herceg u.
9. szám. 504

Házak, házhelyek.
A Monostorpályi úton,
a gróf Vécsey utcában.
Tégláskert, Basahalom
és Létai uccában, a Bol-
dogfalvai kertben, Bor-
zovay uccában több-
rendbeli házhelyek, sző-
lők, gyümölcsös és régi
lakóházak, melyek a
mi tulajdonunkat képe-
zik, — eladók.

A gróf Vécsey ucca-
ban, Monostorpályi út
és Basahalom uccában
ezen házhelyekre egy-
szoba, konyha, kama-
rá s új téglá épületek
építését is megkezdtek.

Ezen házhelyek, par-
cellák, régi valamint az
új épületek kedvező
áron és részletfizetési
kedvezményvel megsze-
rezhetők.

Mindenre kiterjedő
felvilágosítást a Tiszán-
túli Mezőgazdasági Hi-
telintézet Rt. ad, Kos-
suth uca 8. sz. 27-a

Eladó föld

Házhely
egy db urinegyedben.
Ujkert, Jerikó u. 42.
sz., olcsón, sürgősen el-
adó. Értekezni városi
árvaszkéknél a közgyám-
nál. 190

Ondódon
Csapódűlőben, Cucánál
nyolc hold elsőrendű
büzatermő föld eladó.
Balmazújvárosiaknak
különösen ajánlom, Ne-
mes Deseő László, —
Kossuth uca 16. 509

Birtok bérlet

1600 négyszögöl
föld feles dinnyének ki-
adó. Bujdosó u. 13.
512

Vágóhíd
mellett 1 köblös föld
haszonbérbe kiadó. Ér-
tekezni József kir. h.
u. 51. Nagy István. 505

800 négyszögöl
föld felesbe kiadó. Ér-
tekezni. Dr. Szabó, El-
ső Takaréknál. 500

Eladó állatok

Tenyész-
bikaborju, pírís-farka,
jó tejelő anyától szár-
mazik, egy két éves, s
egy egy éves, mint szám
feletti, egy homoki gaz-
daság tehenészetéből el-
adó. Cím a kiadóban. x

Egy
vöröstarka tenyészbika
eladó, Maróthy Gy.
ucca 32. szám. 512

Eladó állatok

Eladó állatok